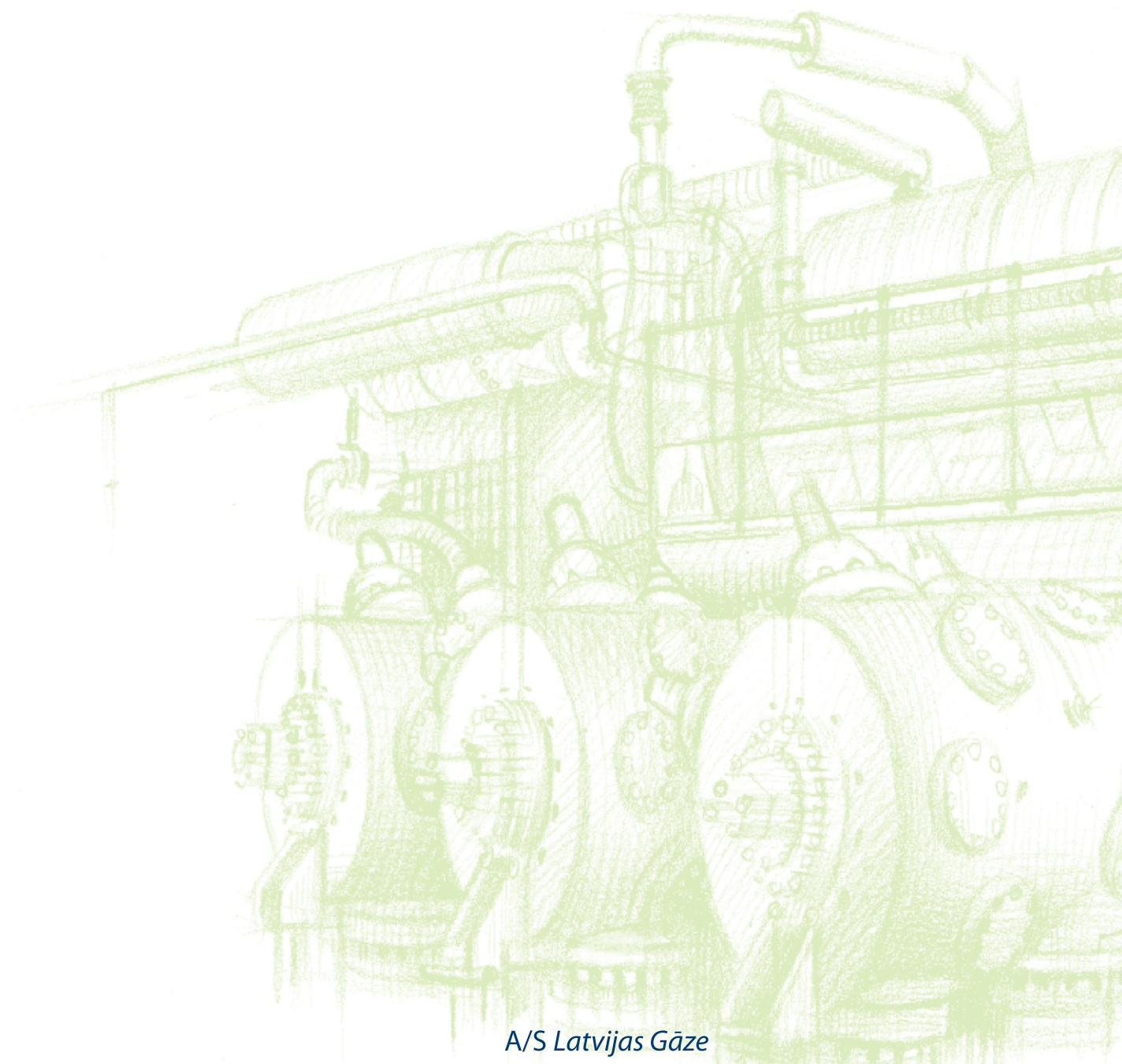

A/S Latvijas Gāze

GADA PĀRSKATS

2009

Padomes ziņojums	4
Padome	5
Valde	7
Akcijas un akcionāri	8
Dabaszgāze energoresursu tirgū	10
Attīstība	14
Inčukalna pazemes gāzes krātuve	16
Dabaszgāzes pārvade	18
Personāls	20
Starptautiskā sadarbība	22
Sabiedrībai	24
Vides politika	26

A/s Latvijas Gāze

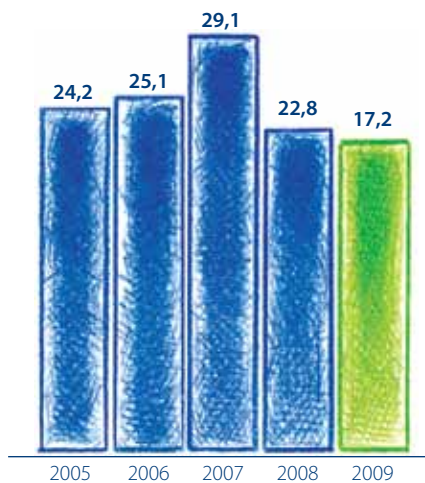
Mērķis – stiprināt A/s Latvijas Gāze vadošās pozīcijas Latvijas kurināmā tirgū, palielinot dabasgāzes pieejamību, veicinot tās patēriņa dažādību un nodrošinot Latvijā vienas no stabilākajām piegādēm Eiropā.

Vīzija – izveidot Latviju par vienu no Eiropā lielākajiem dabasgāzes uzglabāšanas centriem, izmantojot mūsu valsts unikālās ģeoloģiskās struktūras.

Misija – sniegt savu devumu Baltijas reģiona ekonomikai, nodrošinot enerģētisko piegāžu drošību, nozares attīstību un cenu konkurētspēju.

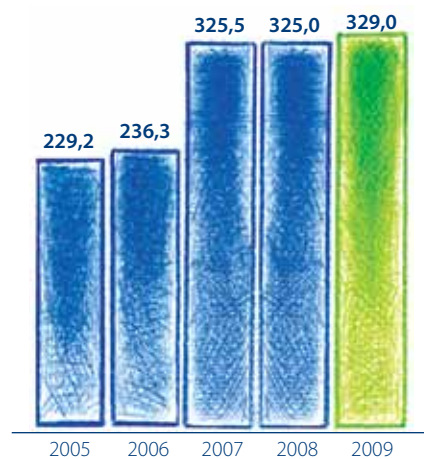
Investīcijas

(milj. Ls)

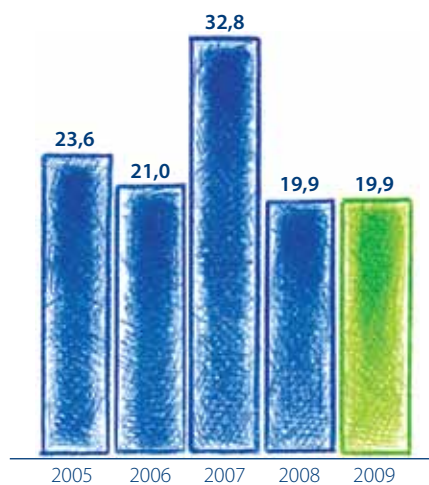
Pašu kapitāls

(milj. Ls)

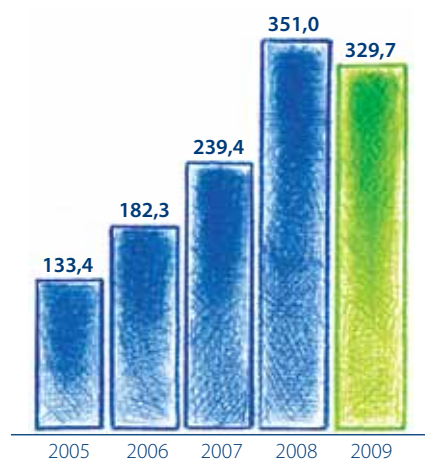
Neto peļņa

(milj. Ls)

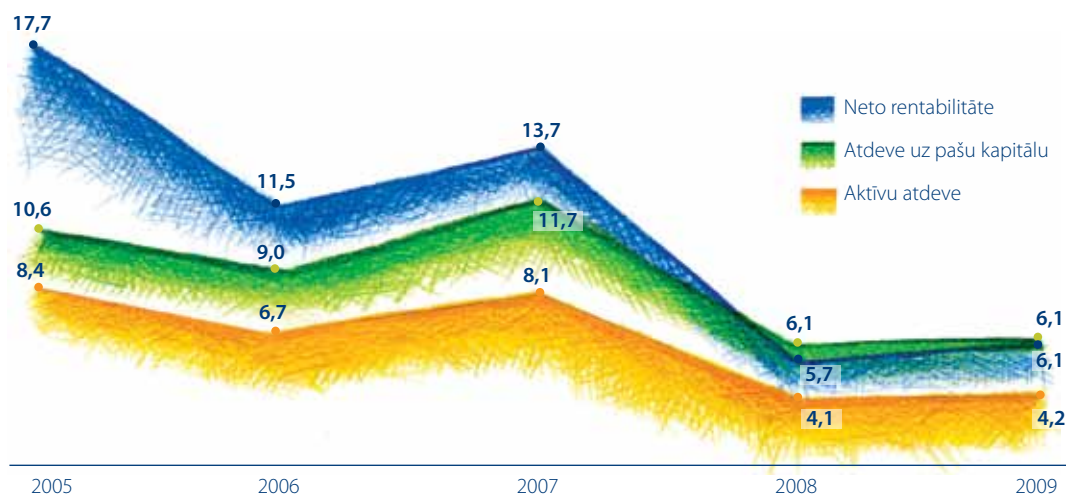
Neto apgrozījums

(milj. Ls)

Galvenie finanšu rādītāji

(%)

2009. gads cilvēces vēsturē ieies kā dziļas krīzes laiks. Latvijā ekonomikas lejupslīde šajā gadā bija viena no visstraujākajām Eiropā. Akciju sabiedrības *Latvijas Gāze* (turpmāk – Uzņēmums) darbības rezultātus šajā laikā ietekmēja ne vien ekonomiskās aktivitātes kritums, bet arī dabasgāzes patēriņa izmaiņas sakarā ar tās cenas svārstībām un neraksturīgais aukstums gada beigās.

Uzņēmuma prioritātes šajos sarežģītajos un mainīgajos apstākļos saglabājās un joprojām bija nepārtrauktas un drošas gāzes apgādes nodrošināšana patērētājiem, jaunu klientu piesaiste, paplašinot esošos dabasgāzes piegādes tīklus, un gāzes uzglabāšanas pakalpojumu nodrošināšana citu valstu patērētājiem. Lai samazinātu sniegto pakalpojumu izmaksas, Sabiedrībā tika ieviesti jauni ekspluatācijas standarti un samazināts strādājošo skaits.

2009. gadā uzņēmums pārdeva patērētājiem 1 492,9 miljardus m³ dabasgāzes, un uzņēmuma apgrozījums sasniedza Ls 329,7 milj. (EUR 469,1 milj.), bet neto peļņa Ls 19,97 milj. (EUR 28,41 milj.). Tālākās modernizācijas, jaunu patērētāju piesaistīšanas un drošības uzlabošanas pasākumiem uzņēmums iztērēja Ls 17,2 milj. (EUR 24,47 milj.). Būtiskākie projekti, kas tika realizēti, ir urbumu un gāzes sausināšanas punkta rekonstrukcija Inčukalna pazemes gāzes krātuvē un maģistrālo gāzesvadu diagnostikas veikšana un atklāto defektu novēršana. Līdztekus tam pagājušajā gadā tika piesaistīts 1,1 tūkstotis jaunu klientu.

2009. gadā Padome savās sēdēs uzklusēja un apsprieda Valdes sagatavotos ziņojumus Padomei par uzņēmuma darbību mainīgajos tirgus apstākļos. Padome izteica Valdei norādījumus un ieteikumus uzņēmuma darbības uzlabošanai, izskatīja un apstiprināja izmaiņas līgumā ar dabasgāzes piegādātāju AAS *Gazprom*, ieskaitot izmaiņas gāzes uzglabāšanas un transportēšanas pakalpojumu tarīfos. Lai nodrošinātu uzņēmuma ilgtspējīgu attīstību, Padome akceptēja Valdes sagatavoto „A/s *Latvijas Gāze* pasākumu programmu gāzes apgādes sistēmas drošības paaugstināšanai 2010.-2015. gadam”. Līdz ar to patērētājiem ir garantēta dabasgāzes piegāde ilgstošam laika periodam, kā arī ir nodrošinātas investīcijas dabasgāzes sistēmas attīstībai.

Pagājušajā gadā Padomes locekļi E. Benke un M. Sorihs izbeidza savu darbību Padomē, un viņu vietā tika ievēlēti jauni Padomes locekļi – J. Hokercs un M. Nullmeiers. Padome E. Benkem un M. Soriham izsaka pateicību un atzinību par veikto lielo darbu un ieguldījumu uzņēmuma attīstībā un vēl panākumus darbā J. Hokercam un M. Nullmeieram.

Padome ir iepazinusies ar Valdes sagatavoto Korporatīvās pārvaldības ziņojumu par pagājušo gadu, kas sagatavots saskaņā ar a/s *NASDAQ OMX Riga* izdotajiem “Korporatīvās pārvaldības principiem un ieteikumiem to ieviešanā”, un uzskata, ka Valde ir paveikusi nopietnu darbu, lai uzņēmums savā darbībā ievērotu rekomendētos korporatīvās pārvaldības principus. Arī Padome savā darbībā vadās no šiem principiem.

Atskaides periodā Padome regulāri ir saņēmusi Valdes ziņojumus par uzņēmuma darbību, saimniecisko un finansiālo stāvokli. Padome ir uzraudzījusi Valdes darbību visos galvenajos virzienos un sekojusi, lai uzņēmums strādātu saskaņā ar likumiem, uzņēmuma statūtiem un akcionāru pilnsapulces lēmumiem, pārbaudījusi un akceptējusi uzņēmuma iesniegto budžetu, kā arī izteikusi priekšlikumus uzņēmuma darba uzlabošanai.

Sabiedrības 2009. gada pārskata revīziju ir veikusi starptautiska auditorfirma *PricewaterhouseCoopers SIA*. Padome ir saņēmusi revidenta ziņojumus, kuros atzīts, ka finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par a/s *Latvijas Gāze*, kā arī par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmām 2009. gadā saskaņā ar Latvijas Republikas *Gada pārskata* likumu. Padome ir izskatījusi un akceptējusi Valdes ziņojumu par uzņēmuma darbību pārskata gadā, pētniecības un attīstības pasākumiem, finanšu risku vadību, kā arī priekšlikumus par 2009. gada peļņas sadali.

Sabiedrības Padome izsaka atzinību Valdei un darbiniekiem par sekmīgo darbību un veikumu 2009. gadā un novēl panākumus un izaugsmi arī turpmāk.

Padomes priekšsēdētājs

K. Selezņovs

A/s Latvijas Gāze Padome

Kirils Selezņovs
Padomes priekšsēdētājs

Kopš 2003. gada 20. marta AAS *Gazprom* Gāzes un šķidro ogļūdeņražu tirdzniecības un apstrādes departamenta vadītājs, AAS *Gazprom* Valdes loceklis

2002 Sanktpēterburgas Valsts universitāte, Kredītu teorija un finanšu vadība

1997 D. F. Ustinova vārdā nosauktā Baltijas valsts tehniskā universitāte Sanktpēterburgā, Impulsu ierīču un automatizēto rotācijas līniju inženierija

Ahims Zauls
Padomes priekšsēdētāja vietnieks

Kopš 2008. gada marta *E.ON Ruhrgas International AG* Direktoru valdes loceklis, Esene – atbildīgs par ārzemju filiālēm, juridiskajiem jautājumiem, cilvēkresursiem un organizāciju

2005 – 2008 *E.ON Gaz România Group* Valdes priekšsēdētājs, Targumureša, Rumānija

1987 Doktorāts (*Dr.-Ing.*), Rūras universitāte, Bohuma

Juris Savickis
Padomes priekšsēdētāja vietnieks

Kopš 1996. gada SIA *ITERA Latvija* prezidents

1983 – 1984 Vadošo darbinieku kvalifikācijas celšanas universitāte, Starptautisko attiecību fakultāte

1970 – 1972 Rīgas Politehniskā institūta aspirantūra

A/s Latvijas Gāze Padome

Joahims Hokercs

Kopš 2002. gada
E.ON Ruhrgas International AG

2000 – 2002 *Ruhrgas AG*
Baltijas valstu biroja vadītājs

1989 – 1992 Maksa Planka
institūts Milheimā pie Rūras, *PhD*

Uve Fips

Kopš 2002. gada *E.ON Ruhrgas AG*
Vecākais viceprezidents,
gāzes piegādes austrumu nodaļas
vadītājs

Maģistrs naftas inženierijā,
grāds biznesa vadībā
(diploms – komersants)

Mario Nullmeiers

Kopš 2005. gada *E.ON Ruhrgas International AG*
Baltijas valstu
biroja vadītājs Tallinā, Igaunijā

2000 Maģistra grāds globālajā
biznesa administrēšanā

Heincs Vacka

Kopš 2002. gada *E.ON Ruhrgas AG*
Vecākais viceprezidents, atbildīgs
par dienviņu gāzesvadu sistēmas
uzturēšanu

1986 Studējis mašīnbūvi Vīnes
Tehniskajā universitātē (Austrija),
specializējies sūkņu staciju
metināšanā un hidrauliskajā
projektēšanā naftas industrijai

Jeļena Karpeļa

Kopš 2004. gada *AAS Gazprom*
Direktoru padomes locekle pēc
uzņēmuma akcionāru sapulces
lēmuma

1968 Korotčenko Kijevas
Tautsaimniecības institūts,
rūpniecības plānošanas
specialitāte

Aleksandrs Krasņņkovs

Kopš 2006. gada
SIA Baltijas sašķidrinātā gāze
ģenerāldirektors

Starptautiskais finanšu
un ekonomikas institūts,
starptautiskās ekonomikas
un starptautisko attiecību
specialitāte

Vlada Rusakova

Kopš 2003. gada *AAS Gazprom*
Valdes locekle, Stratēģiskās
attīstības departamenta vadītāja

1977 I. M. Gubkina vārdā
nosauktais Maskavas Naftas
un gāzes rūpniecības institūts,
inženieres kvalifikācija naftas
un gāzes vadu, gāzes krātuvju
un naftas tvertņu projektēšanā,
plānošanā un ekspluatācijā;
aspirantūra I. M. Gubkina vārdā
nosauktajā Maskavas Naftas un
gāzes rūpniecības institūtā

Igors Nazarovs

Kopš 2007. gada *NGK ITERA*
(Maskava, Krievija) Eksporta
departamenta direktors

1982 Maskavas Valsts
Ārlietu universitāte (MGIMO)
(Ārlietu ministrijas ietvaros),
komercdepartamenta diploms,
kas ekvivalents ekonomikas
maģistram – ekonomists ar
svešvalodu (itāļu un angļu)
zināšanām

A/s Latvijas Gāze Valde

Adrians Dāvis
Valdes priekšsēdētājs

Kopš 1997. gada a/s Latvijas Gāze Valdes priekšsēdētājs; gāzes nozarē kopš 1965. gada

1997 Latvijas Zinātņu akadēmijas Fizikālās enerģētikas institūts, inženierzinātņu doktora zinātniskais grāds (*Dr.sc.ing.*)

Aleksandrs Mihejevs
Valdes loceklis, Valdes priekšsēdētāja vietnieks

Kopš 2003. gada AAS *Gazprom* Mārketinga, gāzes un šķidro ogļūdeņražu pārstrādes departamenta vadītāja pirmais vietnieks; gāzes nozarē kopš 1968. gada

1968 I. M. Gubkina vārdā nosauktais Maskavas Naftas un gāzes rūpniecības institūts, inženiera kvalifikācija naftas un gāzesvadu, gāzes krātuvju un naftas tvertņu projektēšanā un ekspluatācijā

Jorgs Tumats
Valdes loceklis, Valdes priekšsēdētāja vietnieks

Kopš 2006. gada a/s Latvijas Gāze Valdes priekšsēdētāja vietnieks

2001 – 2006 *E.ON Ruhrgas AG / Ruhrgas AG* Austrumu gāzes iepirkumu departaments, nodaļas vadītājs; AAS *Gazprom* akciju, austrumu gāzes iepirkumu līgumi; gāzes nozarē kopš 1998. gada

2001 – 2004 Hāgenas Universitāte, biznesa administrācijas diploms (*Dipl.-Betriebswirt*)

Anda Ulpe
Valdes locekle

Kopš 1997. gada a/s Latvijas Gāze Valdes locekle; gāzes nozarē kopš 1984. gada

2002 Latvijas Universitāte, sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā

Gints Freibergs
Valdes loceklis

Kopš 1997. gada a/s Latvijas Gāze Valdes loceklis; gāzes nozarē kopš 1984. gada

1984 Rīgas Politehniskais Institūts, inženieris – rūpniecības siltumenerģētiķis

Neskatoties uz ekonomiskās situācijas pasliktināšanos Latvijā, a/s *Latvijas Gāze* pārskata gadā turpināja sekmīgi stādāt, nesot peļņu uzņēmuma akcionāriem.

Uzņēmuma kapitalizācijas vērtība 2009. gada beigās sasniedza Ls 163,6 milj. (EUR 232,8 milj.), kas ir par Ls 17,9 milj. (EUR 25,5 milj.) mazāk nekā iepriekšējā pārskata perioda beigās. Kapitalizācijas vērtības pazemināšanās ir globālās finanšu krīzes ietekmes rezultāts. Krīze sekmēja negatīvā investīciju klimata veidošanos akciju tirgū un akciju tirgus kopējo lejupslīdi.

Pēc akciju tirgus kapitalizācijas vērtības a/s *Latvijas Gāze* tāpat kā iepriekšējā pārskata periodā ieņēma otro vietu starp *NASDAQ OMX Riga* (līdz 2009. gadam Rīgas Fondu birža) biržā kotētajiem uzņēmumiem. Savukārt starp *NASDAQ OMX Baltic* biržā kotētajiem uzņēmumiem a/s *Latvijas Gāze* bija devītā. Salīdzinot ar 2008. gadu, uzņēmuma pozīcija *NASDAQ OMX Baltic* biržā noslidējusi par divām vietām, taču tā ir augstāka nekā 2007. gadā, kad uzņēmums Baltijas fondu biržā ieņēma vienpadsmito vietu.

Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101, ko jau ceturto gadu veido investīciju banku sabiedrība *IBS Prudentia*, *NASDAQ OMX Riga*, biznesa ideju žurnāls *Kapitāls* kopā ar informatīvo partneri *Lursoft*, dati liecina, ka a/s *Latvijas Gāze* 2009. gadā bija piektais vērtīgākais uzņēmums Latvijā. 2008. gadā Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101 a/s *Latvijas Gāze* ieņēma desmito vietu.

Uzņēmuma pamatkapitāls pārskata gada beigās nebija mainījies un veidoja Ls 39,9 milj. (EUR 56,8 milj.), kas sadalās tikpat daudzās balsstiesīgās akcijās ar nominālvērtību Ls 1,00 (EUR 1,42). Savukārt a/s *Latvijas Gāze* publiskā apgrozībā esošo vērtspapīru skaits bija 25 328 520.

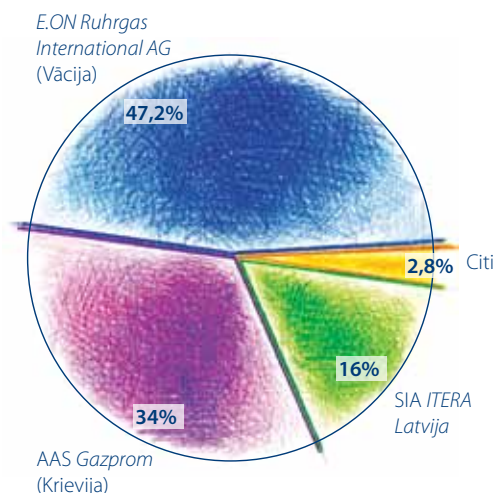
Akcijas

NASDAQ OMX Riga biržā a/s *Latvijas Gāze* akcijas tiek kotētas kopš 1999. gada 15. februāra. Akciju tirdzniecības kods no 2004. gada 1. augusta ir GZE1R. Ar 2008. gada 1. augustu a/s *Latvijas Gāze* akcijas tika pārceltas uz *NASDAQ OMX Rīgas* un *Baltijas* vērtspapīru tirgus Otro sarakstu.

ISIN	LV0000100899
Biržas kods	GZE1R
Indeksi	B10GI, B10PI, OMXBBCAPGI, OMXBBCAPPI, OMXBBGI, OMXBBPI, OMXBGI, OMXBPI, OMXRGI

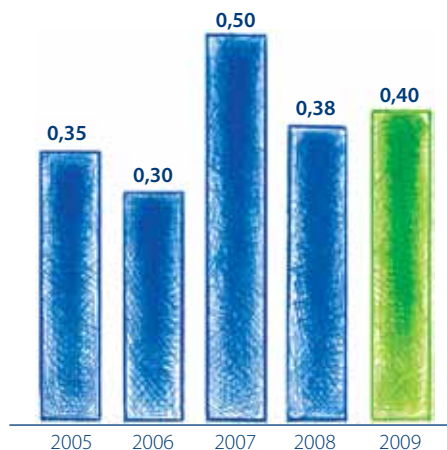
Akcionāru struktūra

(%)
31.12.2009.

Dividendes par akciju

(Ls/akcija)

A/s Latvijas Gāze akciju cenas

OMX Baltic GI, OMX Baltic Energy GI indeksu un akciju apgrozījuma izmaiņas
(01.01.2007.–31.03.2010.)

Uzņēmuma vienas akcijas cena NASDAQ OMX Riga pārskata gadā svārstījās no Ls 3,32 līdz Ls 6,00 (no EUR 4,72 līdz EUR 8,54), bet gada beigās sasniedza Ls 4,10 (EUR 5,83), kas ir par 9,89% mazāk, salīdzinot ar 2008. gada beigām.

Izvērtējot cenu svārstības, redzams, ka 2008. gadā tās bija izteiktākas, t. i., no zemākās – Ls 3,62 (EUR 5,15) līdz augstākajai – Ls 8,20 (EUR 11,67).

Darījumu skaits biržā 2009. gadā sasniedza 1 267, kas gan ir par 444 darījumiem mazāk nekā 2008. gadā, taču salīdzinoši vairāk nekā iepriekšējos trijos gados.

Pārskata gada laikā akciju apgrozījums NASDAQ OMX Riga sasniedza 64 319 akcijas Ls 0,277 milj. (EUR 0,39 milj.) vērtībā, kas bija par 17 754 akcijām vairāk, salīdzinot ar 2008. gadu.

Pārskata gadā uzņēmuma akcijas bija iekļautas OMX Riga, OMX Baltic un OMX Baltic Energy indeksu grozos.

Akcionāru struktūra

A/s Latvijas Gāze akcionāru struktūra pārskata gadā nav mainījusies. 2009. gada beigās uzņēmumam bija trīs galvenie akcionāri – E.ON Ruhrgas International AG ar 47,2% akciju, AAS Gazprom ar 34% akciju un SIA ITERA Latvija ar 16% akciju. Pārējās akcijas pieder mazajiem akcionāriem, t. sk. arī a/s Latvijas Gāze darbiniekiem.

Peļņas sadale

A/s Latvijas Gāze Valdes sagatavotais 2009. gada peļņas sadales projekts paredz dividendēs izmaksāt Ls 0,40 (EUR 0,57) par vienu akciju vai kopumā Ls 15,96 milj. (EUR 22,71 milj.), kas ir 79,9% no uzņēmuma peļņas 2009. gadā. Salīdzinot ar 2008. gadu, dividenžu lielums, ko paredzēts izmaksāt par vienu akciju, ir palielinājies par Ls 0,02 (EUR 0,03) vai 5,5%.

Dividenžu apjoms, ko par vienu akciju izmaksā 2009. gadā, ir otrais lielākais kopš 1997. gada. Lielāks tas bija tikai 2007. gadā, kad peļņas sadales projekts paredzēja dividendēs izmaksāt Ls 0,50 (EUR 0,71) par vienu akciju.

Patēriņš

Pasaules finanšu krīzes izraisītās Latvijas ekonomikas lejupslīdes iespaidā 2009. gadā sarucis arī kopējais enerģijas patēriņš Latvijā. Kā liecina Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes provizorisks dati, naftas produktu patēriņš Latvijā 2009. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājies par 16%. Savukārt elektroenerģijas piegādes iekšējam tirgum sarukušas no 7 537 gigavatstundām (GWh) 2008. gadā uz 7 030 GWh 2009. gadā, t.i., par 507 GWh jeb 7,2%, liecina energokompānijas A/s *Latvenergo* dati.

Līdzīgs kritums 2009. gadā bijis arī dabaszgāzes patēriņā, kas samazinājās līdz 1 493 miljoniem kubikmetru (milj. m³), kas ir par 138 milj. m³ jeb 8,5% mazāk, salīdzinot ar 2008. gadu, kad Latvijā tika izlietoti 1 631 milj. m³ dabaszgāzes. Visstraujākais patēriņa kritums vērojams tieši rūpniecībā. Uzņēmumi ir gan pārtraukuši, gan arī ievērojami samazinājuši ražošanas apjomus, līdz ar to arī nopirktais dabaszgāzes daudzums. Kopumā rūpnieciskā sektora patērētāji 2009. gadā izlietoja 260 milj. m³, kas ir par 70 milj. m³ dabaszgāzes mazāk nekā 2008. gadā.

Dabaszgāzes patēriņu samazinājuši arī komunālie un komerciālie patērētāji, kā arī māsaimniecības. Visas minētās patērētāju grupas sākušas lietot dabaszgāzi taupīgāk – pieaug to māsaimniecību un ēku īpašnieku skaits, kas iesaistās dažādās valsts atbalstītās energoefektivitātes paaugstināšanas programmās, kā arī paši investē šajā nozīmīgajā jomā.

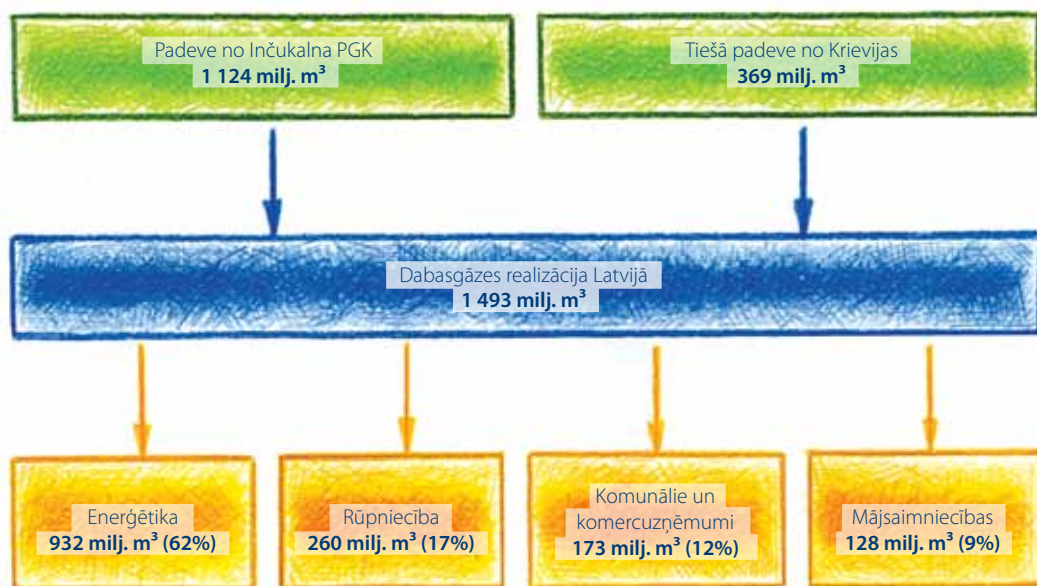
Ņemot vērā Latvijas klimatiskos apstākļus, dabaszgāze lielākoties tiek patērēta siltumenerģijas ražošanā. 2009. gada 1. ceturksnī, salīdzinot ar gadu iepriekš, dabaszgāzes realizācijas apjoms samazinājās arī silto laika apstākļu dēļ, bet paaugstinājās 2009. gada decembrī, kad bija zema gaisa temperatūra.

Cenas

Trīs galvenie faktori, kas ietekmē dabaszgāzes tarifus, ir naftas cena, pie kuras produktiem – mazuta un dīzeļdegvielas – ir piesaistīta dabaszgāzes iepirkuma cena no piegādātājiem Krievijā, krājumi Inčukalna pazemes gāzes krātuvē (Inčukalna PGK), no kuras dabaszgāze pilnībā tiek piegādāta apkures sezonā, un valūtu vērtības.

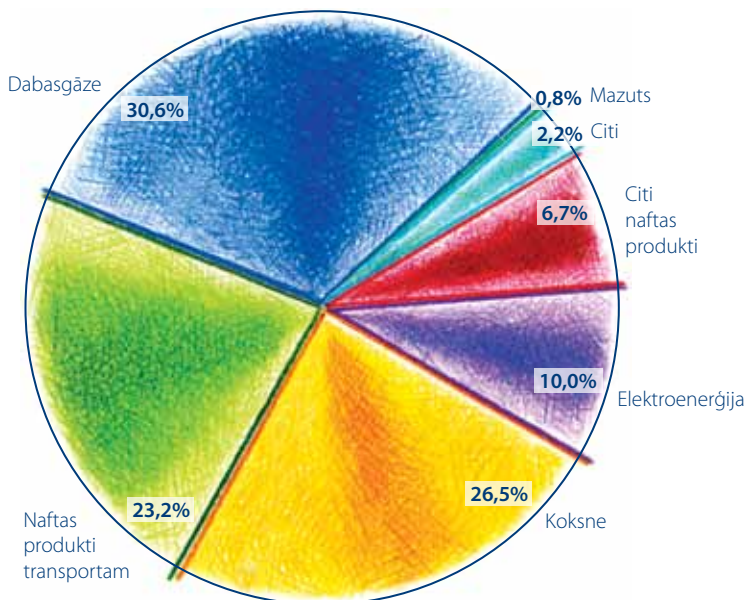
2009. gadā būtisku ietekmi uz dabaszgāzes cenu atstāja izmaiņas naftas tirgū. Sekojot naftas cenu kritumam pēc rekordcenām 2008. gadā, 2009. gadā samazinājās arī piegādātāju dabaszgāzes cenas un attiecīgi cenas klientiem Latvijā. Piemēram, 2009. gadā no janvāra līdz decembrim tarifi māsaimniecībām apkurē samazinājās par 27%, savukārt rūpniecībā un enerģētikā vidēji par 36%.

Dabaszgāzes plūsma 2009. gadā

Energobalance 2009. gadā

(%)

Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde.

Tomēr līdz apkures sezonas beigām Latvija turpināja patērēt dabaszgāzi no krājumiem Inčukalna PGK, kas pasliktināja dabaszgāzes konkurētspēju ar citiem kurināmā veidiem un negatīvi ietekmēja dabaszgāzes patēriņu 1. ceturksnī. Tikmēr Eiropas dabaszgāzes tirgus un konkurējošie energoresursi jau izjuta cenu samazinājumu pēc 2008. gada naftas rekordcenu straujā krituma. Atsevišķi uzņēmumi, piemēram, a/s *Daugavpils siltumtīkli*, šī iemesla dēļ pārgāja uz tobrīd lētākiem kurināmā veidiem.

Pēc apkures sezonas beigām un līdz ar dabaszgāzes piegādēm tieši no Krievijas 2009. gada 2. ceturksnī notika būtiska dabaszgāzes tarifu samazināšanās visās klientu grupās. Savukārt, sākoties apkures sezonai 2009. gada pēdējā ceturksnī, vasarā iegādātie dabaszgāzes krājumi nodrošināja imunitāti pret pieaugošajām naftas cenām pasaules tirgos un nodrošināja izdevīgāku cenu, salīdzinot ar Eiropu un konkurējošiem energoresursiem, sevišķi enerģētikas un rūpniecības uzņēmumu sektorā.

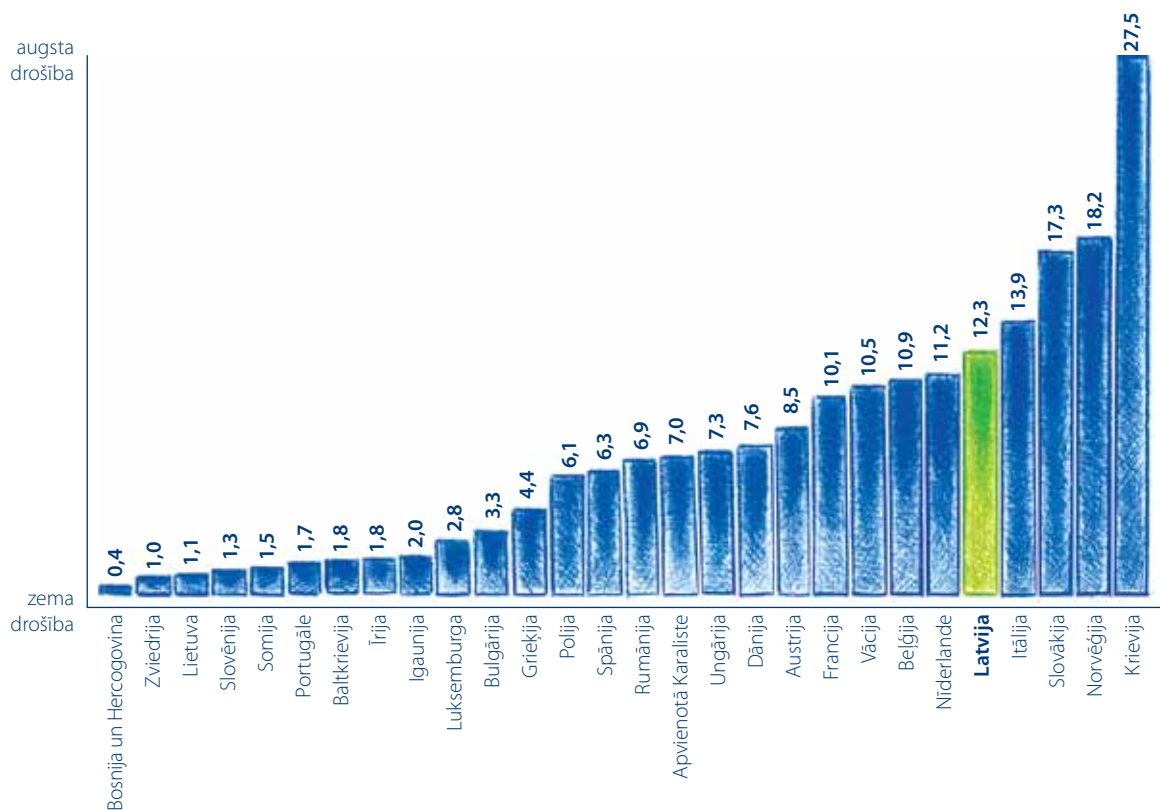
Dabaszgāzes tirgus attīstību ietekmējošie notikumi

Nozīmīgākais notikums pārskata periodā, kas ietekmēja un arī nākotnē ietekmēs a/s *Latvijas Gāze* darbību Latvijā, bija Rīgas otrās termoelektrocentrāles (TEC-2) rekonstruētā pirmā energobloka darbības uzsākšana. Tas sāka strādāt jau 2008./2009. gada apkures sezonas laikā, bet oficiāli ekspluatācijā energobloku nodeva 2009. gada 6. maijā. Modernais 420 MW energobloks jau pirmajā darbības gadā ietekmēja dabaszgāzes patēriņu, un, lielā mērā pateicoties tam, kritums dabaszgāzes patēriņā enerģētikas nozarē nebija tik spējš kā rūpniecībā.

2009. gadā uz gaidāmās Ignalinas atomelektrostacijas (AES) slēgšanas fona aktivizējās diskusijas par TEC-2 rekonstrukcijas turpināšanu un otru energobloka būvi līdzas pirmajam. Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas izšķiršanos par labu TEC-2 rekonstrukcijas turpināšanai 2010. gada sākumā iespaidoja gan gaidāmā elektroenerģijas deficīta iespējamība reģionā, gan arī nepieciešamība rast ātru un efektīgu risinājumu elektroenerģijas pašnodrošinājumam. Rīgas TEC-2 modernizāciju plāno pabeigt 2013. gada otrajā pusē. Efektīvāka kurināmā izmantošana abos jaunajos TEC energoblokos kalpos arī kā stabila dabaszgāzes patēriņa garants vietējā tirgū.

Jāatzīmē, ka līdz ar Ignalinas AES darbības pārtraukšanu 2009. gada beigās būtiski pieaug dabaszgāzes loma reģiona energoapgādē. Piemēram, Lietuva atomenerģiju aizstāj ne tikai ar importēto elektroenerģiju, bet arī ar dabaszgāzi, un pēc Ignalinas AES slēgšanas 1 800 MW Lietuvas elektrostacija (*Lietuvos elektrinė*) Elektrēnos kļūst par lielāko elektroenerģijas ražotāju Baltijā.

Piegādes drošība

Ramboll piegādes drošības indekss balstās uz kvantitatīvu parametru kopumu, ietverot, piemēram, piegādes valstu skaitu un cauruļvadus, vietējo gāzes ražošanu, gāzes uzglabāšanu, šķidrās dabasgāze terminālus, gāzes aizvietošanas un valstu riskus piegādes un tranzīta valstīm, kuri tiek aprēķināti un pēc tam salīdzināti. (Avots: Enerģētikas un gāzes tirgus nākotnes attīstība Baltijas jūras reģionā, Gala ziņojums, 2009. gada jūnijs (Sagatavots ES Komisijai DG TREN C1)).

Drošība – pirmajā vietā

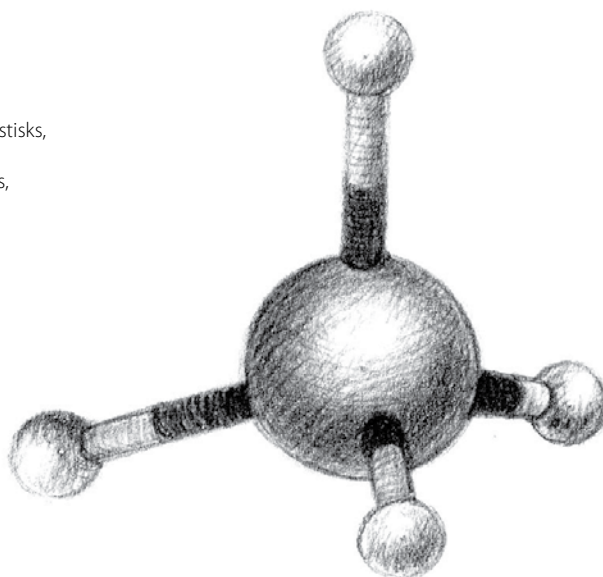
A/s Latvijas Gāze 2009. gada februārī noslēdza jaunus dabasgāzes piegādes līgumus ar AAS Gazprom un SIA ITERA Latvija. Jaunie līgumi garantē Latvijai nepieciešamos dabasgāzes apjomus līdz pat 2030. gadam, kas ir būtiski Latvijas energoapgādes drošībai ilgtermiņā. Iepriekš līgumi bija noslēgti līdz 2015. gadam.

Dabasgāzes piegādes līgumi nosaka garantētos dabasgāzes apjomus, savukārt par piegādātās dabasgāzes cenām tiek slēgti atsevišķi līgumi. Ilgtermiņa dabasgāzes piegādes līgumi 20-30 gadiem ir plaši izplatīta prakse Rietumeiropas valstīs, jo tie sniedz drošību patērētāju ilgtermiņa investīcijām gāzapgādes tehnoloģijās un infrastruktūrā.

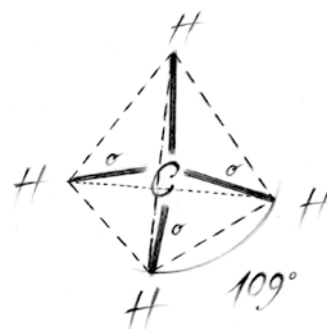
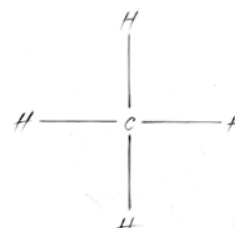
Ilgtermiņa līguma par dabasgāzes piegādēm un Inčukalna PGK, kas Latviju apgādā ar dabasgāzi visu lielākā pieprasījuma periodu – apkures sezonu, nozīme Latvijas gāzapgādē un enerģētikā kopumā ir nenovērtējama. Piemēram, 2009. gada Eiropas Enerģētikas komisijas pētījums par "Baltijas jūras reģiona gāzes tirgus nākotnes attīstību" liecina, ka Latvijas gāzapgādes drošība ir ceturta augstākā Eiropas Savienībā. Ne velti Latvija atrodas TOP sešinieka Eiropā līdzās tādām valstīm ar savām atradnēm kā Nīderlande un Norvēģija. Savukārt Krievija Eiropā tiek vērtēta kā visdrošākā un apgādātākā no valstīm, kas ir ļoti labs signāls mums kā Krievijas dabasgāzes patērētājiem.

Gāzes sākums

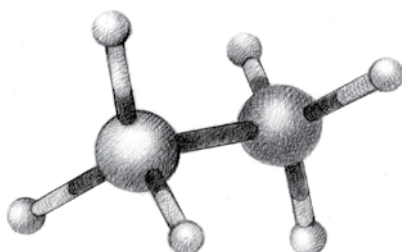
Gāzes molekulas – kaut kas mistisks, kaut kas netverams un viegls. Ar neapbruņotu aci neredzams, un tomēr ir visa sākums.

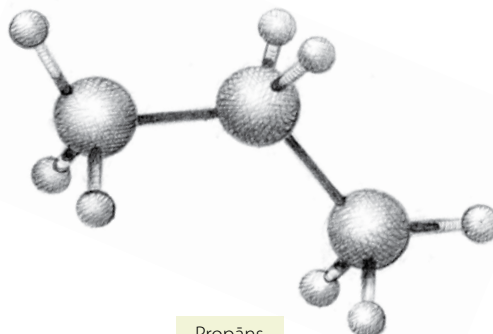
Metāns
 CH_4

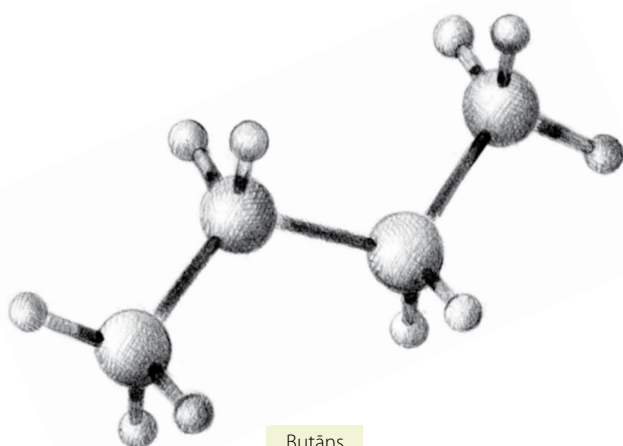
Ūdeņradis
 H

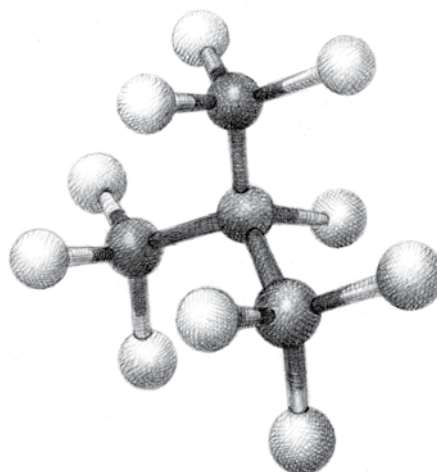
Etāns
 C_2H_6

Propāns
 C_3H_8

Butāns
 C_4H_{10}

Izobutāns
 C_4H_{10}

Pārskata gads ir nozīmīgs ar vairākiem notikumiem, kas ilglaicīgi ietekmēs a/s *Latvijas Gāze* attīstību. Kā būtiskākie minami pirmo Eiropas Komisijas atbalstīto projektu uzsākšana un jaunas uzņēmuma investīciju programmas līdz 2015. gadam apstiprināšana.

Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plāna sagatavošana un pirmie projekti ar Eiropas Komisijas atbalstu

2009. gada 17. jūnijā astoņas Baltijas jūras reģiona Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis parakstīja saprašanās memorandu ar Eiropas Komisijas (EK) priekšsēdētāju Žozē Manuelu Barrozu par Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plānu (*Baltic Energy Market Interconnection Plan*, BEMIP). Parakstot memorandu, tika uzsākta rīcības plāna īstenošana. Plāna galvenais mērķis ir stiprināt enerģētisko drošību Baltijas jūras reģionā un izveidot pilnīgi funkcionējošu un integrētu enerģētikas tirgu ar tam nepieciešamo infrastruktūru. Viens no BEMIP uzdevumiem ir arī triju Baltijas valstu un Somijas integrācija ES dabasgāzes tirgū.

Iepriekš, t.i., 2008. gada novembrī, BEMIP plāna sagatavošanai tika izveidota vadības grupa un divas darba grupas: viena elektrībai, otra gāzei. Darba grupā pārskata gada laikā strādāja arī a/s *Latvijas Gāze* pārstāvji.

2009. gada vasarā lielākā Ziemeļvalstu inženierkonsultāciju kompānija *Ramboll Group* prezentēja pēc EK pasūtījuma veikto izpēti *Future Development of the Energy Gas Market in the Baltic Sea Region*. Lai likvidētu enerģētisko „gāzes salu” problēmu, pētījumā rekomendēts primāri investēt Latvijas – Lietuvas un Latvijas – Igaunijas gāzes savienojumu kapacitātes palielināšanā, t.s. „pudeles kaklu” likvidēšanā, kā arī Poliju – Lietuvu (*Amber*) un Igauniju – Somiju (*Balticconnector*) savienojošo gāzes vadu izveidē.

2009. gada decembrī ekonomiskās krīzes iespaidā EK apstiprināja Enerģētikas atveseļošanas programmu (*European Energy Program for Recovery*, EEPR), paredzot enerģētikas projektu īstenošanai izmantot Ls 1,662 miljrd. (EUR 2,365 miljrd.). No šīs summas Ls 56,2 milj. (EUR 80 milj.) bija plānots ieguldīt infrastruktūras projektos reversu plūsmu veicināšanai ar mērķi uzlabot energoapgādes drošību.

Pretendējot uz EEPR finansējumu, a/s *Latvijas Gāze* kopīgi ar AB *Lietuvos Dujos* sagatavoja projekta dokumentāciju gāzesvadu savienojuma kapacitātes palielināšanai un gāzes piegādes drošības uzlabošanai starp Latviju un Lietuvu, ko jūlijā iesniedza EK.

Projekta ietvaros bija paredzēts rekonstruēt 15 urbumus Inčukalna PGK, izbūvēt jaunu gāzes pārvadu pār Daugavu, izveidot jaunu virzuļa pieņemšanas kameru Latvijā, kā arī modernizēt gāzes kompresoru staciju Paņevežā un daļu no Lietuvas gāzesvadu sistēmas.

Abu kaimiņvalstu gāzes kompāniju kopīgi sagatavotais projekts tika iekļauts EEPR atbalstāmo projektu pamatsarakstā, un decembra sākumā EK nolēma piešķirt a/s *Latvijas Gāze* Ls 7,02 milj. (EUR 10 milj.), t.i., pusi no Latvijā īstenojamās kopprojekta daļas nepieciešamā finansējuma. Šo lēmumu apstiprināja Eiropas Parlaments.

Projekts paredz, ka pārvads pār Daugavu un jauna virzuļa pieņemšanas kamera ir jāizbūvē līdz 2010. gada beigām, bet 15 urbumu rekonstrukcija Inčukalna PGK jāveic līdz 2011. gada beigām.

Gāzapgādes sistēmas drošības paaugstināšanas plāns

Lai ilgtermiņā nodrošinātu nepārtrauktu dabasgāzes piegādi lietotājiem un drošu gāzapgādes sistēmas ekspluatāciju, uzņēmums pārskata gadā izstrādāja Pasākumu plānu akciju sabiedrības *Latvijas Gāze* gāzapgādes sistēmas drošības paaugstināšanai no 2010. līdz 2015. gadam.

Plāns sagatavots, pamatojoties uz Krievijas kompāniju *Gazobezopasnostj* un *Ļentransgaz*, institūtu *VNIIGAZ* un *Giprospekgaz*, kā arī uz Vācijas kompāniju *Pipeline Engineering GmbH*, *Untergundspeicher und Geotechnologie – Systeme GmbH*, *E.ON Engineering GmbH*, *E.ON Ruhrgas International AG* u.c. sadarbības partneru atzinumiem par iekārtu tehnisko stāvokli un modernizācijas iespējām.

Pasākumu plāns paredz investīcijas drošības paaugstināšanā kopsummā par Ls 50,6 milj. (EUR 72 milj.). Plānā ietverti projekti, kuru realizācija nepieciešama sistēmas ekspluatācijas drošības paaugstināšanai, jaunu objektu gazifikācijai un gāzes piegādes stabilitātes palielināšanai visā reģionā.

Gazifikācijas attīstība

Kopējais gazificēto objektu skaits 2009. gadā Latvijā sasniedza 442,1 tūkst. 2009. gadā *a/s Latvijas Gāze* noslēdza 72 jaunus līgumus, saskaņā ar tiem komersantiem piegādāti 18,2 milj. m³ gāzes.

Pārskata gadā, strādājot krīzes apstākļos, papildu finanšu un materiālie resursi tika novirzīti dabasgāzes tirdzniecības un norēķinu kontroles veikšanai. Uzņēmumā tika ieviesti jauni gāzapgādes sistēmas ekspluatācijas standarti un veikta personāla struktūras reorganizācija.

Līdztekus tika samazināts ieguldījums jaunos pieslēgumos, kā arī reklāmas un mārketinga pasākumu finansējums. Tāpat kā iepriekšējos gados par prioritāti tika uzskatīta ar sistēmas drošību saistīto pasākumu finansēšana.

Uzņēmuma kapitālieguldījumu programmas ietvaros 2009. gadā tika apgūti Ls 17,2 milj. (EUR 24,5 milj.). No kopējām investīcijām 31,5% tika izlietoti Inčukalna PGK ekspluatācijas drošības paaugstināšanas un iekārtu modernizācijas vajadzībām, 33,2% maģistrālo gāzesvadu sistēmas modernizācijai un remontam, bet 29,7% sadales tīklu paplašināšanai un esošo pamatlīdzekļu atjaunošanai.

Pārskata gadā uzņēmums noslēdza gāzes regulēšanas staciju rekonstrukcijas programmu, turpināja īstenot maģistrālo gāzes vadu diagnostikas un remontdarbu programmas un Inčukalna PGK urbumu modernizāciju, kā arī uzsāka nozīmīgu gāzes pārvades sistēmas projektu.

Rīgas apvedlīnijas gāzesvada izbūve

2009. gadā sākās Rīgas apvedlīnijas augstā spiediena gāzesvada izbūve. Plānots, ka kopējais apvedlīnijas garums sasniegs 40 km. Apvedlīniju veidos 2006. gadā renovētais 9,5 km garais gāzesvads un jauns gāzesvads 30,2 km garumā.

Abu gāzesvadu savienošana pabeigs sacilpojumu, kas stabilizēs Rīgas pilsētas un tās apkārtējās teritorijas (Daugavas labā un kreisā krasta), Pārdaugavas rajona, Ķekavas, Olaines, Babītes pagastu un Jūrmalas pilsētas gāzapgādi.

Šī projekta kopējās izmaksas ir Ls 3 milj. (EUR 4,3 milj.), no tām 2009. gadā apguva Ls 2 milj. (EUR 2,8 milj.).

Jaunu informācijas sistēmu ieviešana

Lai uzlabotu darbu ar klientiem, pārskata gadā tika uzsākta desmit lielo patērētāju patēriņa attālinātās kontroles sistēmas izveide. Šī projekta realizāciju plānots pabeigt 2010. gada beigās.

2009. gadā uzņēmumā sāka ieviest Dokumentu vadības un satura pārvaldības informācijas sistēmu un pabeidza Klientu elektronisko pakalpojumu portāla pirmo kārtu. Portāla attīstība turpināsies 2010. gadā. Portāls *a/s Latvijas Gāze* klientiem nodrošinās iespēju efektīvi un ērti noskaidrot informāciju par faktisko dabasgāzes patēriņu un norēķinu bilanci, saņemt elektroniskus rēķinus un elektroniski nodot patēriņa rādījumus, kā arī veikt apmaksu par dabasgāzi.

Kontaktu centra lomas pieaugums

Par to, ka uzņēmums arvien aktīvāk izmanto efektīvākus darbības veidus, liecina kontaktu centra darba rezultāti. 2009. gadā kontaktu centrs apkalpoja par 8% vairāk zvanītāju nekā 2008. gadā, tajā pat laikā veikto zvanu skaits ir pieaudzis par 307%. Veikto zvanu pieaugums panākts, pildot dažādu *a/s Latvijas Gāze* struktūrvienību pasūtījumus.

Rezultātā apkalpoto klientu kopskaits salīdzinājumā ar 2008. gadu palielinājies par 19%.

Pārskata gadā no kopējiem *a/s Latvijas Gāze* apkalpotajiem kontaktiem (vizītes, telefona sarunas, e-pasti) kontaktu centrā apkalpoti 57%, savukārt no *a/s Latvijas Gāze* saņemto zvanu kopskaita kontaktu centrā apkalpoti 92%. Veiksmīga kontaktu centra darbība klientiem un uzņēmumam ļauj ietaupīt laiku un līdzekļus.

Līdztekus tradicionālajai Latvijas un visas Baltijas gāzapgādes drošuma un piegāžu stabilitātes garantēšanai, kas jo īpaši nozīmīga apkures sezonā, 2009. gadā Inčukalna PGK sevi pierādīja arī kā dabasgāzes cenu stabilizējošs faktors.

2008. gada beigās Latvijā noslēdzās gāzes iepirkuma cenu paaugstināšana līdz Eiropas valstu dabasgāzes tirgus līmenim. Līdz ar to pārskata gadā dabasgāzes iepirkuma cenu ietekmēja vairs tikai naftas produktu kotāciju izmaiņas biržā, valūtu vērtības attiecības un gāzes piegādes plūsmas.

2009. gada pavasarī un vasarā Inčukalna PGK iesūknēja dabasgāzi, kas tika iepirkta par salīdzinoši zemu cenu, un 2009./2010. gada apkures sezonā a/s *Latvijas Gāze* varēja nodrošināt klientiem zemu dabasgāzes gala tarifus, tādējādi ne tikai stiprinot dabasgāzes konkurētspēju citu energoresursu vidū, bet arī atslogojot Latvijas mājāsaimniecību budžetus un palielinot rūpniecisko klientu konkurētspēju krīzes laikā.

Par krātuves nozīmes pieaugumu liecina arī augustā notikusi Valsts prezidenta V. Zatlera vizīte Inčukalna PGK, kurā prezidents tika iepazīstināts ar gāzes krātuves tehnoloģiju un urbumu remonta gaitu.

Inčukalna pazemes gāzes krātuves darbības rādītāji

Dabasgāzes iesūkņēšanas sezona Inčukalna PGK tika uzsākta 2009. gada 14. maijā un pabeigta 15. oktobrī. 2009. gada sezonā krātuvē iesūknēja 1 214 miljardus m³ dabasgāzes. Iesūkņēšanas kopējais aktīvās dabasgāzes daudzums krātuvē sasniedza 2 074 miljardus m³, kas ir par 250 milj. m³ mazāk nekā gadu iepriekš. Pārskata periodā no Inčukalna PGK izņēma 1 583 miljardus m³ dabasgāzes.

Salīdzinot ar 2008. gada sezonu, iesūkņētās dabasgāzes daudzums bija samazinājies par 36,8%, bet izņemtās – par 19,8%.

Tajā pat laikā patēriņam no Krievijas Latvija saņēma 369 milj. m³ dabasgāzes.

Būtiski samazinājusies Inčukalna PGK izmantošana citu valstu vajadzībām. Igaunijai no Inčukalna PGK tika piegādāti 252 milj. m³, Lietuvai 25 milj. m³, bet uz Krieviju atpakaļ piegādāja 163 milj. m³ dabasgāzes.

Piegāžu samazinājums izskaidrojams gan ar silto ziemu reģionā, gan dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifu paaugstinājumu.

Investīciju apgušana

2009. gadā investīciju apjoms Inčukalna PGK veidoja 31,5% no a/s *Latvijas Gāze* investīciju portfeļa.

Uzņēmuma kapitālieguldījumu programmas ietvaros atvēlētais ieguldījums Inčukalna PGK ekspluatācijas drošības paaugstināšanā un iekārtu modernizācijā bija Ls 8,263 milj. (EUR 11,75 milj.). No gada laikā paredzēto darbu apjoma netika īstenoti divi projekti, līdz ar to Inčukalna PGK apgūtais investīciju apjoms pārskata gadā veidoja Ls 5,4 milj. (EUR 8,11 milj.).

Urbumu modernizācija

Pārskata perioda laikā tika pabeigta septiņu urbumu modernizācija gāzi nesošajā zonā par kopējo summu Ls 1,96 milj. (EUR 2,8 milj.).

Sadarbībā ar uzņēmumu *Gazpromenergodagnostika* 2009. gadā Inčukalna PGK īstenoja 20 urbumu tehniskā stāvokļa ekspertīzi. Pēc diagnostikas rezultātu analīzes tika secināts, ka diviem urbumiem tuvākajā laikā jāveic kapitālais remonts, bet pārējiem 18 tika pagarināts ekspluatācijas laiks.

Savukārt, lai noteiktu gāzes noplūdes iemeslus, desmit Inčukalna PGK urbumos sadarbībā ar citu Krievijas uzņēmumu – *Gazprom ģeofizika* – tika veikti augsti jutīgās termometrijas mērījumi. Šo darbu rezultātus izmantoja, sagatavojot tehnisko uzdevumu urbumu kapitālremonta veikšanai 2010./2011. gadam.

Pamatojoties uz Inčukalna PGK urbumu tehniskā stāvokļa izpēti, tika izstrādāta urbumu kapitālā remonta programma, kā arī urbumu ģeoķīmiskās izpētes darbu programma laika posmam no 2010. līdz 2014. gadam.

2009. gadā tika izsludināts konkurss un saņemta daļa iekārtu, kas nepieciešamas 2010. gadā plānotajiem urbumu rekonstrukcijas darbiem.

Gāzes sausināšanas ceha modernizācija

2009. gadā tika pabeigta gāzes sausināšanas ceha modernizācijas projekta izstrāde, iegādāta arī daļa no jaunajām iekārtām. Īstenojot šo projektu, pārskata periodā tika apgūti Ls 2,9 milj. (EUR 4,1 milj.).

Objektu projektēja SIA *Olimps*, bet tehnisko iekārtu projektu izstrādāja Itālijas kompānija *Pietro Fiorentini*. Ar šo kompāniju tika noslēgts līgums par iekārtu piegādi. Gāzes sausināšanas ceha iekārtu kopējās izmaksas veido Ls 5,2 milj. (EUR 7,4 milj.) un to piegādes termiņš bija 2010. gada maijs.

Pārskata periodā tika veikta arī Inčukalna PGK gāzes savākšanas punkta nr. 2 tehniskā stāvokļa diagnostika. Izpētes slēdziens rekomendēja veikt daļēju savākšanas punkta rekonstrukciju. Rekonstrukcijas darbu veikšana ļautu nākotnē ietaupīt līdzekļus, kā arī īstenot remontdarbus, būtiski nesamazinot Inčukalna PGK gāzes ieguves jaudas. Šo gāzes savākšanas punkta rekonstrukciju plānots realizēt tuvāko gadu laikā.

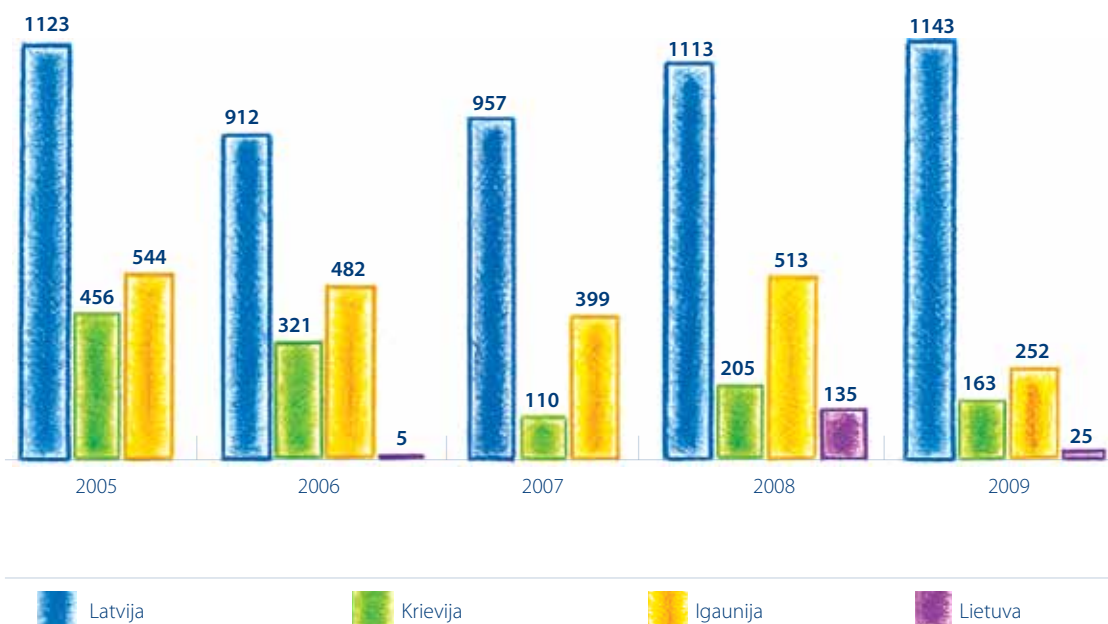
Kā nozīmīgs notikums jāatzīmē arī fakts, ka 2009. gadā tika sagatavots un īstenots konkurss, kura gaitā izvēlējās pakalpojuma sniedzēju, kas uzsāka Inčukalna PGK ģeogrāfiski informatīvās sistēmas (ĢIS) izveidi.

Jaunrade standartizācijas jomā

Pārskata gadā izstrādāti un ieviesti vairāki nozares standarti, kas regulē Inčukalna PGK darbu. Standartizācijas institūcijā tika reģistrēti trīs jauni standarti: LV NS GS 09-2009 Pazemes gāzes krātuves sistēmas drošības noteikumi, LV NS GS 10-2009 Metanola lietošana pārvades (transporta) gāzesvadu un pazemes gāzes krātuves sistēmās un LV NS GS 08-2009 Pazemes gāzes krātuves urbumu ar starp kolonu spiedieniem ekspluatācijas nosacījumi.

Dabaszgāzes piegāde no Inčukalna PGK

(milj.m³)

A/s Latvijas Gāze dabasgāzes pārvades sistēmu veido maģistrālie gāzesvadi (turpmāk – MGVS), gāzes regulēšanas stacijas (turpmāk – GRS), apakšzemes cauruļvadu elektroķīmiskās aizsardzības pretkorozijas ierīces, sakaru un tālvadības līnijas, kā arī informācijas sistēma SCADA un komerciālā starpvalstu gāzes mērīšanas stacija Korneti.

Uzņēmumā dabasgāzes pārvades sistēmas operatora funkcijas nodrošina ekspluatācijas iecirknis *Gāzes transports*, kura funkcijās ietilpst dabasgāzes saņemšana no Krievijas, tās padeve iesūkņēšanai Inčukalna PGK, piegāde dabasgāzes sadales sistēmai, kā arī transportēšana uz ārvalstīm. *Gāzes transports* veic arī gāzes spiediena regulēšanu dabasgāzes pārvades sistēmā, gāzes attīrīšanu, odorizāciju un dabasgāzes komercuzskaiti.

MGV sistēmas modernizācijai un remontam 2009. gadā tika izlietoti 33% no kopējā a/s Latvijas Gāze kapitālieguldījumu programmas finansējuma.

Gāzes regulēšanas staciju modernizācijas un rekonstrukcijas programmas pabeigšana

2009. gadā tika noslēgta a/s Latvijas Gāze GRS modernizācijas un rekonstrukcijas programma. 1998. gadā uzsāktās GRS rekonstrukcijas programmas ietvaros līdz 2009. gadam kopumā ir rekonstruētas 43 GRS, bet no jauna uzbūvētas sešas. Visu GRS darbības pilnu kontroli nodrošina SCADA informācijas sistēma.

Pārskata gadā tika rekonstruēta GRS *Lutriņi* un *Zirņi*. Rekonstrukcijas darbu kompleksā, neskaitot vispārējos celtniecības darbus, ietilpa jauno konteinertipa GRS uzstādīšana, pieslēgšana pie funkcionējošiem gāzesvadiem un nodošana ekspluatācijā.

2009. gada sākumā tika pabeigti vispārējie celtniecības darbi un staciju laukumu labiekārtošana agrāk modernizētajās GRS *Koknese*, *Vecbebrī* un *Ziemeļi*. Rekonstruējot minētās piecas GRS, 2009. gadā tika veikti darbi kopsummā par Ls 2,53 milj. (EUR 3,59 milj.).

Lai pastiprinātu gāzes transportēšanas drošību, pārskata gadā tika pabeigta 17 GRS aprikošana ar specializētām sakaru iekārtām. Tām jānodrošina MGVS kontrole un vadība gadījumos, ja tiktu bojāti pamata sakaru kanāli.

Maģistrālo gāzes vadu diagnostika

Pārskata gadā uzņēmums turpināja MGVS cauruļu iekšējās diagnostikas darbus. Diagnostikas pasākumu mērķis ir noteikt maksimāli pieļaujamās darba spiedienus MGVS, lai perspektīvā, pieaugot transportējamās gāzes apjomam, varētu uzturēt augstākus spiedienus MGVS sistēmā, tādējādi padarot sistēmas darbību efektīvāku. Līdz 2009. gada beigām uzņēmums veicis iekšējo diagnostiku gāzesvadiem, kuru garums sasniedz 51% no kopējā MGVS garuma.

Pārskata periodā MGVS Iecava – Liepāja posmā 74,9. km – 209,64. km tika izlaisti 16 diagnosticējošie virzuļi. Darbi šajā posmā iesākās jau 2008. gadā un tos īsteno sadarbībā ar kompāniju *Weatherford Kopp GmbH*.

Maijā uzņēmums noslēdza līgumu ar kompāniju AAA *Specneftegaz* par MGVS Pleskava – Rīga iekšējo diagnosticēšanu. Diagnosticēšanas darbus veica jūnijā, bet oktobra vidū tika saņemta galīgā atskaite par veiktajiem darbiem.

Septembrī tika noslēgts līgums ar kompāniju *Rosen Europe b.v.* par MGVS Rīga – Paņeveža iekšējo diagnosticēšanu posmā 14,46. km – 84,03. km. Pēc saskaņošanas un tehnoloģisko jautājumu atrisināšanas ar kompānijām *Rosen Europe b.v.* un *AB Lietuvos Dujos* diagnostikas darbu turpinājums plānots 2011. gadā.

Ar kompāniju *Rosen Europe b.v.* oktobrī tika noslēgts līgums arī par MGVS Rīga – Inčukalna PGK I un II līniju iekšējo diagnosticēšanu.

Vēl pārskata periodā pilnībā tika pabeigta MGVS Rīga – Inčukalna PGK I līnijas (no 7,80. līdz 41,48. km) iekšējā diagnosticēšana, bet iekšējā diagnostika MGVS Rīga – Inčukalna PGK II līnijā tika turpināta 2010. gada janvārī.

Pasākumi maģistrālo gāzes vadu iekšējās diagnostikas sagatavošanai

Lai nodrošinātu iekšējās diagnostikas veikšanu, nepieciešams izbūvēt attīrošo un intelektuālo virzuļu palaišanas vai pieņemšanas kameru mezglus un apmainīt novecojušos MGVS līnijas krānus ar krāniem, kuru iekšējā caurlaidība ļauj nodrošināt virzuļu kustību pa gāzesvadiem.

2009. gadā, sagatavojot MGVS iekšējās diagnostikas veikšanai, nomainīti 29 krānu mezgli, izbūvētas sešas attīrošo un intelektuālo virzuļu palaišanas kameras un astoņas virzuļu pieņemšanas kameras.

Sagatavošanas darbi iekšējās diagnostikas veikšanai 2009. gada laikā notika arī MGVS Iecava – Liepāja, kur tika izbūvēta virzuļu palaišanas kamera, kā arī veikta trīs krāna mezglu un viena atzara izbūve. Šo darbu kopējās izmaksas bija Ls 1,36 milj. (EUR 1,93 milj.).

Virzuļu pieņemšanas kameras mezglis tika izbūvēts arī MGVRīga – Paņeveža. Šie būvdarbi izmaksāja Ls 0,65 milj. (EUR 0,92 milj.)

Vēl pārskata gadā veikta MGVRīga – Inčukalna PGK pirmās un otrās līnijas apvienotās virzuļu pieņemšanas kameras izbūve un nomainīts atzara krāns uz GRS Rīga –1. Minētie darbi uzņēmumam izmaksāja Ls 1,58 milj. (EUR 2,24 milj.)

Darbus MGVIekšējās diagnostikas sagatavošanai veica gan pašu spēkiem, gan iesaistot uzņēmumus SIA *Katlinieks* un SIA *Rumba*.

Maģistrālo gāzesvadu remonts pēc diagnostikas rezultātu izvērtēšanas

Pēc iekšējās diagnostikas rezultātā atrasto defektu apsekošanas un to bīstamības analīzes, *Gāzes transports* izstrādā un īsteno gāzesvadu defektu remonta programmu. Pamatojoties uz agrāk veiktas diagnostikas datiem, pārskata periodā tika veikti remontdarbi četros MGVI. Kopumā MGVIrenovācijai 2009. gadā izlietoja Ls 0,72 milj. (EUR 1,02 milj.).

Sadarbībā ar SIA *Euro Enerģijas Serviss* tika nomainīta ārējā izolācija dažādos MGVRīga – Daugavpils posmos ar kopējo garumu 2685 metri, bet sadarbībā ar SIA *Remus*, nomainot caurules, izremontēja 180 metru garu gāzesvada posmu.

Atbilstoši MGVIlecava – Liepāja iekšējās diagnostikas rezultātiem sadarbībā ar SIA *Katlinieks* tika izgriezts krāna mezglis, kas samontēts ar metināto šuvju bojājumiem. Jāatzīmē, ka šo remontu paveica bez gāzes transportēšanas pārtraukšanas. Pamatojoties uz iekšējās diagnostikas rezultātiem un Baltkrievijas Fizikāli tehniskā institūta (FTI) rekomendācijām, sadarbībā ar SIA *Katlinieks* nomainīja 72 metrus garu cauruļvada posmu ar defektiem MGVPleskava– Rīga.

Savukārt, vadoties pēc AAS *Gazpromenergodagnostika* veiktās akustikas emisijas diagnostikas rezultātiem, sadarbībā ar SIA *Būvenergo* tika nomainīta MGVRīga – Inčukalna PGK cauruļvada ārējā izolācija 381 metru garā posmā.

No pārskata periodā paveiktajiem darbiem minama arī astoņu katodaizsardzības staciju rekonstrukcija, vairāku krānu mezglu remonts gāzesvados Rīga – Inčukalna PGK I un II, Rīga – Paņeveža un Viļņa – Rīga, pievadceļu izbūve un citi būvniecības darbi MGVIUpmala – Rēzekne, Rīga – Paņeveža un lecava – Liepāja.

Sadarbībā ar uzņēmumiem SIA *Jūras Vējš*, SIA *Baltic Energo* un SIA *Akvabūve* atjaunotas gāzesvada Izborska – Inčukalna PGK pārējas pāri ūdens šķēršļiem un veikts gāzesvada pretkorozijas izolācijas remonts. Savukārt no krūmiem attīrītas MGVPleskava – Rīga un Izborska – Inčukalna PGK trases 253,22 hektāru platībā.

Līdz ar ekonomiskās situācijas izmaiņām Latvijā a/s *Latvijas Gāze* tika īstenotas plašas strukturālās pārmaiņas, kuru mērķis bija optimizēt darbaspēka izmaksas un padarīt pēc iespējas efektīvāku uzņēmuma darbību.

2009. gada 18. decembrī uzņēmuma darbinieku pārstāvju konferencē tika izvērtēta Darba koplīguma izpilde un apstiprināts jaunais Darba koplīgums 2010. un 2011. gadam.

Izmaiņas darbinieku struktūrā

2009. gada 31. decembrī a/s *Latvijas Gāze* strādāja 1269 cilvēki, kas ir par 129 darbiniekiem mazāk nekā iepriekšējā pārskata perioda beigās.

Ekonomiskās situācijas pasliktināšanās valstī 2009. gadā veicināja darbinieku rotācijas samazināšanos uzņēmumā. Pārskata gada laikā mazinājusies iepriekš novērotā jauno darbinieku nevēlēšanās ilgstoši strādāt vienā uzņēmumā un mainīt darba vietu, meklējot labāku atalgojumu u.c. priekšrocības. Rezultātā ir pieaudzis to darbinieku īpatsvars uzņēmumā, kuru darba stāžs nepārsniedz desmit gadus.

Īstenojot personāla politiku, būtiski samazinājies pensijas vecumā esošo darbinieku skaits un palielinājies to darbinieku īpatsvars uzņēmumā, kuri ir vecumā līdz 30 gadiem un no 31 līdz 40 gadiem.

Personāla statistika liecina, ka 2009. gadā 14% a/s *Latvijas Gāze* darbinieku bija vecumā līdz 30 gadiem, 17% – no 31 līdz 40 gadiem, 25% – no 41 līdz 50 gadiem, 34% – no 51 līdz 60 gadiem un tikai 10% vecāki par 61 gadu.

Līdz ar to tika lauza tendence, kas uzņēmumā bija vērojama pēdējos sešus gadus – darbinieku, kas vecāki par 61 gadu, īpatsvars a/s *Latvijas Gāze* bija pieaudzis no 11% 2003. gadā līdz 17% 2008. gadā.

Uzņēmuma aktivitāti personāla politikas īstenošanā apliecina tas, ka pārskata gadā tika atlaisti 268 darbinieki, pieņemti 139 darbinieki un citā amatā tika pārcelti 140 darbinieki.

Uzņēmuma personāla statistika liecina, ka 2009. gadā 51% a/s *Latvijas Gāze* darbinieku strādāja gāzes sadalē, 14% – gāzes realizācijā, 12% – gāzes pārvadē, 11% – administrācijā, 10% gāzes uzglabāšanā un 2% – maksas pakalpojumu daļā.

Reorganizācija

Analizējot uzņēmuma darbinieku sadalījumu pa darbības virzieniem, redzams, ka pārskata periodā samazinājums visvairāk skāris gāzes sadales jomu, kur darbinieku skaits, salīdzinot ar 2008. gada beigām, sarucis par 59 darbiniekiem.

Tajā pat laikā nodarbināto skaits gāzes realizācijas sektorā samazinājies par 25 darbiniekiem, par pieciem darbiniekiem sarucis uzņēmuma administrācijā strādājošo skaits, bet procentuāli visvairāk (par 50%, t.i., no 42 uz 21) darbinieku samazinājies maksas pakalpojumu daļā. Savukārt gāzes pārvades un uzglabāšanas segmentos būtiskas personāla skaita izmaiņas nav notikušas.

Kā nozīmīgākās strukturālās pārmaiņas uzņēmumā jāmin ar gāzes regulēšanas staciju rekonstrukciju un modernizāciju saistītās organizatoriskās izmaiņas ekspluatācijas iecirkņa *Gāzes transports* GRS dienestā.

Pārskata gadā tika reorganizēts Pārdošanas departaments, Stratēģijas un attīstības daļa un Ekspluatācijas un tehniskā departamenta Ekspluatācijas un tehniskā daļa, izveidojot jaunu Gāzapgādes attīstības departamentu.

Savukārt no Ekspluatācijas un tehniskā departamenta struktūras tika izslēgts Avārijas dienests un Elektroaizsardzības dienests, iekļaujot tos kā struktūrvienības Rīgas iecirkņa sastāvā.

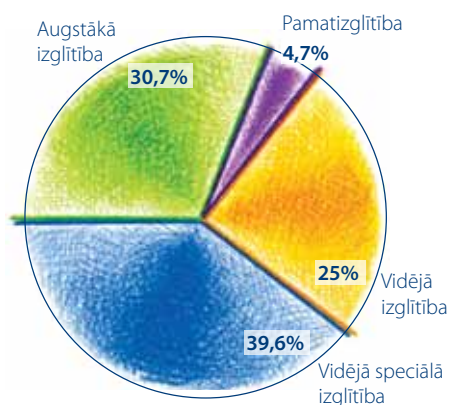
Pārmaiņu rezultātā a/s *Latvijas Gāze* Kontaktu centrs tika iekļauts Gāzes uzskaites un norēķinu departamenta sastāvā kā atsevišķa struktūrvienība.

Gāzes uzskaites un norēķinu departamentam tika nodota investīciju atgūšanas kontroles funkcija, ko līdz tam veica Pārdošanas departaments. Savukārt no Personāla daļas tika izslēgts un par patstāvīgu struktūrvienību pārveidots uzņēmuma Mācību centrs.

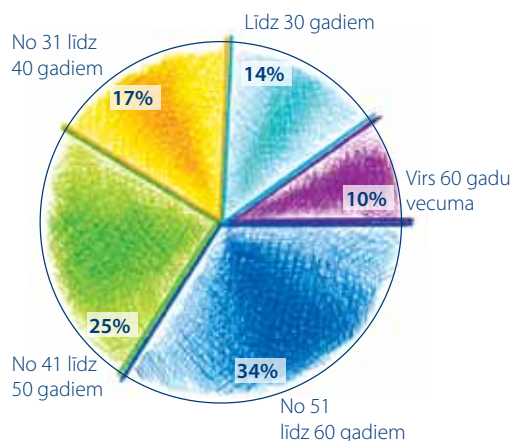
Ar mērķi nodrošināt efektīvu un kvalitatīvu ģeotelpiskās informācijas uzturēšanu, izmantošanu un ģeoinformācijas tehnoloģiju attīstību tika reorganizēts arī Informācijas tehnoloģiju departamenta Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas dienests un Informācijas tehnoloģiju departamenta sastāvā izveidota Ģeotelpiskās informācijas daļa.

Lai samazinātu dabasgāzes realizācijas izmaksas un nodrošinātu efektīvu darba organizāciju, reorganizēja Gāzes uzskaites un norēķinu departamenta Gāzes uzskaites kontroles daļu. Dabasgāzes uzskaites kontroles funkciju komerciālajiem lietotājiem nodeva Gāzes uzskaites un norēķinu departamenta Rūpniecisko lietotāju norēķinu daļai, bet dabasgāzes uzskaites kontroles funkciju mājāsaimniecību lietotājiem nodeva Rīgas iecirkņa Gāzapgādes iekšējās sistēmas dienestam.

Darbinieku izglītības līmeņa struktūra

Darbinieku vecuma struktūra

Izglītība

2009. gada beigās 30,7% uzņēmuma darbinieku bija augstākā izglītība, 39,6% – vidējā speciālā izglītība, 25% – vidējā izglītība, bet 4,7% – pamatzglītība. Pārskata gadā turpinājusies visā a/s *Latvijas Gāze* attīstības gaitā vērojamā tendence, ka uzņēmumā pieaug to darbinieku īpatsvars, kuriem ir vidējā speciālā izglītība.

2009. gadā darbinieku profesionālajai izglītošanai un kvalifikācijas celšanai tika izlietoti Ls 67 tūkst. (EUR 95 tūkst.).

Akadēmiskās izglītības iegūšanai Latvijas augstskolās a/s *Latvijas Gāze* piešķir materiālo pabalstu 19 darbiniekiem. Uzņēmums sedza gan mācību maksu par 2009./2010. studiju gadu, gan arī obligātās sociālās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokli par kopējo summu Ls 22 118 (EUR 31 471). Par prioritāti 2009. gadā tika noteiktas studijas gāzes tehnoloģiju specialitātē.

Līdztekus 2009. gadā tika izmaksāti materiālie pabalsti 24 studējošiem darbiniekiem par kopējo summu Ls 20 094 (EUR 28 591 tūkst.), tai skaitā Ls 8 778 (EUR 12 489) par 2008./2009. studiju gada otro semestri un Ls 11 316 (EUR 16 101) par 2009./2010. studiju gada pirmo semestri.

Jāatzīmē, ka pārskata gadā I.M.Gubkina vārdā nosauktās *Naftas un gāzes Krievijas Valsts Universitātes* trešajā kursā un maģistratūrā mācījās divi a/s *Latvijas Gāze* stipendiāti. Divi uzņēmuma darbinieki turpina mācības minētās universitātes aspirantūrā, bet viens darbinieks 2009. gadā ieguva Tehnisko zinātņu kandidāta grādu. Pašlaik a/s *Latvijas Gāze* strādā divpadsmit I.M.Gubkina vārdā nosauktās *Naftas un gāzes Krievijas Valsts Universitātes* absolventu, no kuriem desmit ir a/s *Latvijas Gāze* stipendiāti.

Mācību centrs

2009. gadā sekmīgi turpināja darbojies arī a/s *Latvijas Gāze* Mācību centrs. Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, vērojams gan apmācīto uzņēmuma darbinieku skaita, gan arī apmācībām veltītā laika ziņā.

2009. gadā Mācību centrā zinības apguvuši 1064 a/s *Latvijas Gāze* darbinieki, kas ir par 112,8% vairāk nekā 2008. gadā. Savukārt cilvēkstundu skaits apmācības procesā 2009. gadā sasniedza 22 258, kas ir par 109,8% vairāk nekā 2008. gadā.

Pārskata gadā kā viens no Mācību centra stratēģiskajiem uzdevumiem tika izvirzīta apmācību organizēšana visiem uzņēmuma darbiniekiem. Līdz ar to, sākot ar 2009. gada vidu, Mācību centrā tiek izglītoti arī filiāles Gāzes transports un Inčukalna PGK darbinieki. Pārskata gadā tika izstrādāta un uzņēmuma Valdē apstiprināta *Akciju sabiedrības Latvijas Gāze darbinieku apmācību organizēšanas kārtība*, kā arī veikta esošo apmācību programmu revīzija un par aptuveni 20% samazināts programmu stundu skaits. Uzņēmumam kopumā raksturīgās darbinieku vecuma struktūras izmaiņas atspoguļojās arī Mācību centrā. 2009. gada sākumā centrā strādāja vienpadsmit darbinieku, no kuriem deviņi bija sasnējuši pensijas vecumu, bet gada beigās – deviņi darbinieki, no kuriem tikai trīs bija pensijas vecumā.

A/s Latvijas Gāze starptautiskā sadarbība tradicionāli attīstās trijos galvenajos virzienos. Pirmkārt, tā ir sadarbība ar uzņēmuma akcionāriem, otrkārt, sadarbība ar citām, vispirms jau kaimiņvalstu – Igaunijas un Lietuvas – gāzes kompānijām, un visbeidzot sadarbība ar dažādām starptautiskām organizācijām.

Eiropas Komisija

Pārskata gadā būtisku akcentu uzņēmuma starptautiskajā partnerībā ienesa Eiropas Komisija (EK). Kopējs darbs Baltijas Enerģijas Tīrums Savienības plāna (BEMIP) ietvaros summējās EK atbalstā gan a/s Latvijas Gāze un AB Lietuvas Dujos kopīgi izstrādātajam projektam gāzesvadu savienojuma kapacitātes palielināšanai un gāzes piegādes drošības uzlabošanai starp Latviju un Lietuvu, gan arī jau minētajam Inčukalna PGK modernizācijas un paplašināšanas plānam.

A/s Latvijas Gāze bija pārstāvēta BEMIP realizācijas darba grupas sastāvā. Šajās sēdēs tika apspriesti jautājumi par gāzes tirgus attīstību, regulēšanu un atvēršanu, taču galvenā vērība tika pievērsta infrastruktūras projektiem, kas uzlabo gāzesapgādes drošību Baltijas jūras valstu reģionā.

Sadarbība ar uzņēmuma akcionāriem

2009. gadā turpinājās sadarbība ar sabiedrības akcionāru AAS Gazprom, E.ON Ruhrgas AG un E.ON Ruhrgas International AG speciālistiem. Sadarbības galvenie virzieni bija Inčukalna PGK tālākā modernizācija, gāzapgādes sistēmas darbības drošības paaugstināšana, MGK ekspluatācijas jautājumi, kā arī gāzes vadu pārbaude, izmantojot intelektuālos virzuļus.

A/s Latvijas Gāze, E.ON Ruhrgas AG un E.ON Ruhrgas International AG noslēgto sadarbības līgumu ietvaros ar vācu kolēģiem tika risināti dabasgāzes tirdzniecības un klientu servisa jautājumi. Notika arī konsultācijas par iepirkumu organizēšanu, dabasgāzes automatizētās komercuzskaites telemetrijas sistēmu izmantošanu un jautājumiem, kas saistīti ar autotransporta dabasgāzes uzpildes staciju uztādīšanu un šo staciju darbinieku apmācību.

Vācu eksperti ar priekšlasījumiem uzstājās arī E.ON Ruhrgas AG finansētajā seminārā par sadarbību gāzapgādes sistēmu attīstībā starp a/s Latvijas Gāze struktūrvienībām, jaunu klientu piesaisti un jaunu gāzesvadu būvniecību.

Savukārt maijā pieredzes apmaiņas braucienā uz Vāciju devās vairāk nekā 20 Inčukalna PGK darbinieku. Brauciena laikā viņi iepazinās ar Bīrvangas un Breitbrunnas PGK, noklausījās referātus par tehnoloģijām, kuras PGK ekspluatācijā izmanto E.ON Ruhrgas AG un RWE AG.

Pārskata gadā Rīgā notika seminārs par MGK ekspluatācijas jautājumiem, kurā līdztekus a/s Latvijas Gāze speciālistiem piedalījās arī kolēģi no Gazprom Transgaz Sankt-Pētrburga, E.ON Ruhrgas AG, Eesti Gaas AS, AB Lietuvas Dujos, kā arī AAS Gazprom pārstāvniecībās Latvijā un Baltkrievijas Fizikāli tehniskā institūta. Seminārā tika lasīti referāti par MGK diagnostiku un diagnostikas rezultātā atklāto defektu novēršanas problēmām.

Sadarbība starptautisko organizāciju ietvaros

2009. gadā uzņēmums turpināja līdzdarboties nozares sabiedriskajās organizācijās, piedalījās Starptautiskās gāzes savienības (International Gas Union), DVGW (Deutsche Vereinigung des Gas- und Wasserfaches), Pasaules enerģētikas kongresa (World Energy Congress), Eurogas, Baltijas Gāzes (Baltic Gas) un Starprepublikāniskās gāzes lietišķās un zinātniski-tehniskās sadarbības asociācijas aktivitātēs.

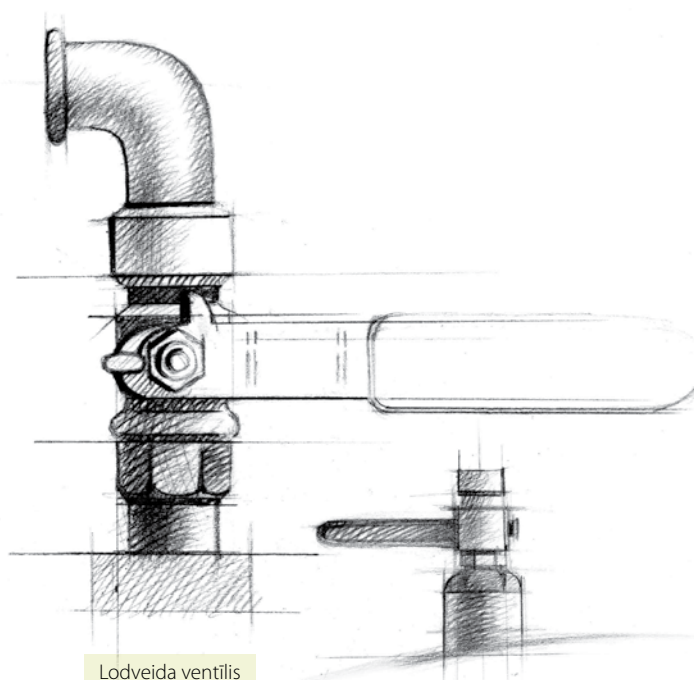
Pārskata gadā Rīgā notika Eiropas biznesa kongresa (European Business Congress) gāzes darba grupas tikšanās, kurā piedalījās E.ON Ruhrgas AG, AAS Gazprom Latvijas pārstāvniecību, kā arī Nord Stream AG un citu kompāniju pārstāvji. Viņi noklausījās referātus par a/s Latvijas Gāze darbību, Nord Stream projekta attīstību, gāzes tirgus problēmām Eiropā u. c. gāzes nozarē aktuāliem jautājumiem.

No starptautiskiem, nozares profesionāliem paredzētiem pasākumiem, kuros piedalījās uzņēmuma pārstāvji, jāmin gan Itālijā notikusī tehniskā sanāksme par gāzes sausināšanas iekārtām, gan Krievijā notikušais seminārs par jaunākajām tendencēm gāzesvadu aizsardzībā pret koroziju un metināšanas tehnoloģijām. Jāatzīmē, ka Krievijā notika arī Inčukalna PGK personāla apmācības fontānbīstamo operāciju veikšanā urbumu remontdarbu laikā.

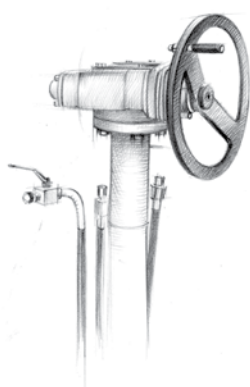
Taču kā nozīmīgākais starptautiskais pasākums, kurā piedalījās a/s Latvijas Gāze darbinieki, minama Starptautiskās gāzes savienības rīkotā Pasaules gāzes konference un izstāde Argentīnā. Konferencē tika prezentēts referāts Gāzes piegādes riska novērtējums Baltijas valstīs un PGK riska kritēriji, kuru sagatavoja uzņēmuma speciālisti kopā ar Zinātņu akadēmijas Fizikālās enerģētikas institūta un Rīgas Tehniskās universitātes Siltuma un gāzes institūta zinātniekiem.

Lieli un mazi izgudrojumi

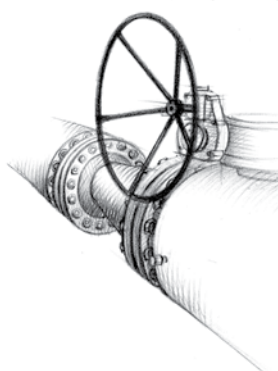
Lai savaldītu kaut ko tik unikālu kā gāze, nepieciešamas milzu zināšanas. Milzu pacietība. Neatlaidība. Un tikai tad sekoja zinātniski izgudrojumi un atklājumi.

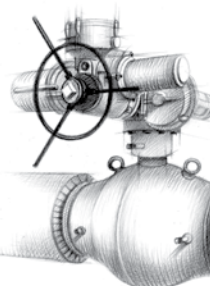
Lodveida ventis

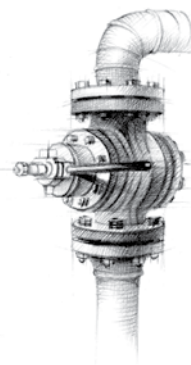
Maģistrālā gāzes vada lodveida krāns ar mehānisko rokas piedziņu

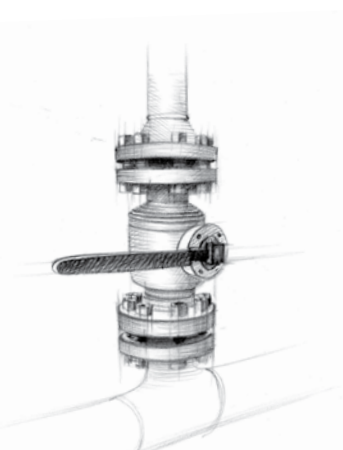
Mērlīniju lodveida krāns ar mehānisko rokas piedziņu

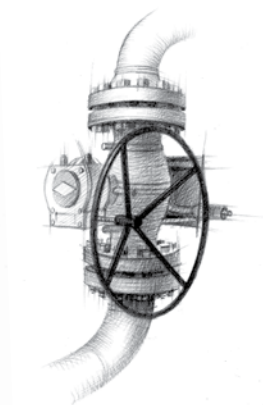
Mērlīniju lodveida krāns ar elektro piedziņu

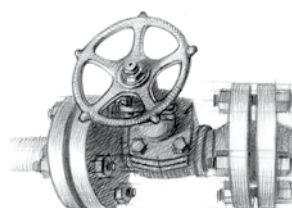
Korķveida krāns Agregāta 12z330 dzinēja startera līnijā

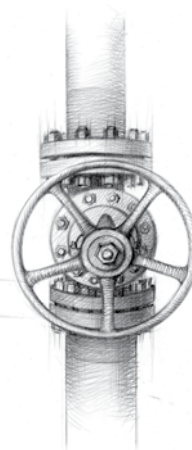
Pirmā gāzes savākšanas punkta gāzes separatora ieejas lodveida krāns

Pirmā savākšanas punkta filtra separatora ieejas lodveida krāns ar rokas mehānisko piedziņu.

Aizbīdnis gāzes savākšanas punktā

Ķīļveida aizbīdnis gāzes savākšanas punktā

Pārskata gadā a/s *Latvijas Gāze* kā tradīcijām bagāts un sociāli atbildīgs uzņēmums turpināja atvēlēt līdzekļus labdarībai, kā arī kultūras, izglītības un sporta atbalstam. Šāda palīdzība ir jo īpaši svarīga laikā, kad sarežģītās ekonomiskās situācijas dēļ minētās sabiedrības dzīves jomas izjūt līdzekļu trūkumu un vairāk nekā jebkad agrāk alkst atbalsta.

Labdarība un izglītība

Pārskata gadā uzņēmums tradicionāli turpināja atbalstīt Latvijas Bērnu fondu. Ar uzņēmuma iesaisti 2009. gadā Balvu rajona Rugāju novada Eglusalā tapa Latgales reģionālais atbalsta centrs vardarbībā cietušajiem bērniem *Rasas pērles*. Uzņēmums palīdzēja īstenoties arī organizācijas *Glābiet bērnus* un Latvijas Universitātes Medicīnas Fakultātes kopprojektam – grāmatai par bērnu ārstniecības skolas attīstību un tās pamatlēcījiem.

2009. gadā a/s *Latvijas Gāze* iesaistījās plašā bērnu drošības kampaņā *Drošās mājas*, kuras ietvaros par gāzes drošību, elektrodrošību, ugunsdrošību un personisko drošību tika izglītoti vairāk nekā 5000 jaunāko klašu skolēnu. Šis apjomīgais projekts tapa ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu. Kampaņas ietvaros pie Vidzemes un Latgales 1. – 6. klašu skolēniem ar ceļojošiem busiņiem devās tās galvenais varonis – drošības cimdšToDo un viņa komanda, vedot sev līdzi drošāko mājokli pasaulē, kuru bija palīdzējuši iekārtot eksperti no LR Izglītības un zinātnes ministrijas, Darba drošības un vides veselības institūta, a/s *Latvijas Gāze*, a/s *Latvenergo*, Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta u.c. institūcijām.

Līdztekus tam, uzsākot skolas gaitas, pirmo klašu audzēkņi visā Latvijā saņēma a/s *Latvijas Gāze* sagatavoto un izdoto grāmatu *Gāzēna stāsts* par dabasgāzi, kurā iekļauta informācija par dabasgāzes drošu lietošanu, kā arī pareizas rīcības izskaidrojums dažādās situācijās.

Pārskata gadā a/s *Latvijas Gāze* atbalsts tika sniegts dažādiem izglītības jomas projektiem. Piemēram, ar uzņēmuma atbalstu tika iegādāti mācību līdzekļi Rīgas 49. vidusskolai, tika organizēta Latvijas valsts arhīva konference *Vēsture, politika, atmiņu kultūra*. Uzņēmums palīdzēja Latvijas Tautas frontes muzeja un biedrības *Laikmets* organizētajiem pasākumiem un lēma par Ata Kronvalda prēmijas atbalstīšanu.

Tai pašā laikā novārtā netika atstāti arī ar dabaszinātnēm un īpaši ar dabasgāzes tehnoloģiju saistītie projekti. Uzņēmums atbalstīja Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) attīstības fondu, atvēlot finansējumu stipendiju piešķiršanai gāzes tehnoloģijas specialitātēs studējošajiem, kā arī ievērojamu Latvijas zinātnieku un topošo zinātnes censoņu atbalstam. Uzņēmuma atbalstu pārskata gadā saņēma arī RTU Polimērmateriālu institūta konferences *Baltic Polymer Symposium, 2009* organizētāji.

Kultūra

Nacionālā kultūras mantojuma saglabāšanai operas un baleta žanrā, nacionālās operas, operetes, baleta un mūzikas kultūras nostiprināšanai un attīstīšanai, kā arī tās popularizēšanai Latvijā un ārvalstīs uzņēmums sniedz ikgadēju atbalstu, kas par spīti ekonomiskās attīstības problēmām nav mazinājies arī 2009. gadā.

A/s *Latvijas Gāze* kopš 2005. gada ir Latvijas Nacionālās operas (LNO) galvenais atbalstītājs, un uzņēmuma piešķirtā atbalsta apjoms ir lielākais LNO vēsturē. Šajā laikā sniegtais finansējums veicinājis LNO māksliniecisko izaugsmi un palīdzējis operai sevi veiksmīgi apliecināt arī starptautiskajā mūzikas arēnā.

Jau par tradīciju kļuvis, ka teātra jauno sezonu ievada LNO patrona a/s *Latvijas Gāze Gada balvas* pasniegšana un laureātu koncerts, kas ir viens no gada ievērojamākajiem kultūras notikumiem Latvijā. Jāatzīmē, ka 2009./2010. gada sezona LNO bija īpaša ar to, ka tā pagāja teātra 90 gadu jubilejas zīmē.

Par tradīciju kļuvuši arī starptautiskie Opermūzikas svētki, kuru organizēšanā savu ieguldījumu sniedz a/s *Latvijas Gāze*.

Atbalsts teātra mākslai neaprobežojas ar palīdzību LNO. Pārskata gadā uzņēmums netieši atbalstīja arī Dailes teātri, piešķirot līdzekļus Rīgas Latviešu biedrības un nacionālās kultūras attīstības fondam Dailes teātra biļešu iegādei labdarības programmu vajadzībām. Savukārt Latvijas Nacionālais teātris saņēma uzņēmuma atbalstu Nikolaja Gogoļa lugas *Mirušās dvēseles* iestudēšanai.

Pārskata gadā uzņēmums lēma par līdzekļu atvēlēšanu 10. Starptautiskā Baha kameramūzikas festivāla organizēšanai 2010. gadā. Baha Mūzikas Fonda rīkotais festivāls ir Eiropas nozīmes notikums, kas Rīgā pulcina baroka mūzikas zvaigznes, un Baha mūziku koncertos iedzīvina izcili, pasaulē atzīti mūziķi. Jau vairākus gadus festivāla patrona pienākumus ir uzņēmusies Vācijas vēstniecība Latvijā. Te jāatzīmē, ka uzņēmums sniedz palīdzīgu roku arī pasākumiem, kurus Latvijā organizē Krievijas Federācijas vēstniecība.

Sports

A/s *Latvijas Gāze* jau vairāk nekā desmit gadus palīdz arī Latvijas olimpiskās kustības attīstībai. Kopš 1997. gada uzņēmums ir Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) atbalstītājs, un šī sadarbība ir kļuvusi par stabilu tradīciju. 2009. gadā uzņēmums sniedza finansiālu palīdzību Latvijas olimpiskās komandas sagatavošanai dalībai XXI Ziemas Olimpiskajās spēlēs, kas notika 2010. gada februārī Vankūverā (Kanādā).

Sponsorējums tiek izmantots, lai līdzfinansētu valsts labākos sportistus, kas gatavojas Olimpiskajām spēlēm Latvijas olimpiskajā vienībā. Kā īpaši atbalstāmi sporta veidi minami bobslejs, skeletons, kamaniņu sports un biatlons.

Pārskata gadā uzņēmuma finansiālo atbalstu saņēmusi arī Latvijas Biatlona federācija un Basketbola Savienība, kā arī Latvijas tenisa, volejbola un bobsleja federācijas.

Taču atbalsts sportā neaprobežojas tikai ar palīdzīgas rokas sniegšanu mūsu olimpiešiem un profesionālajam sportam. Uzņēmums palīdzējis ar sporta inventāru un treniņiem nepieciešamo videomateriālu iegādi, kā arī veicis remontdarbus kultūras un sporta centrā *Hi Centrs* Rīgā, tādējādi uzlabojot bērnu sporta pulciņu darbības iespējas. Pārskata gadā tika lemts par līdzekļu piešķiršanu Latvijas spēkavīru treniņiem un sagatavošanās procesam 2010. gada sezonai, kā arī Latvijas spēkavīru dalībai Latvijas čempionātā un dažādās starptautiskās sacensībās. 2009. gadā uzņēmums atbalstīja arī vienu no vadošajiem Latvijas spēkavīriem, a/s *Latvijas Gāze* darbinieku Agri Kazeļņiku, kurš izcīnīja Latvijas stiprākā atlēta laurus un otro vietu Eiropas spēkavīru čempionātā.

Uzņēmuma reputācija

Nemot vērā uzņēmuma ievērojamo ietekmi uz sociālekonomisko situāciju valstī – lielo nodarbināto skaitu un būtisko pienesumu tautsaimniecības attīstībai, – ir svarīgi saņemt objektīvu novērtējumu par to korporatīvās atbildības līmeni.

Pārskata gadā a/s *Latvijas Gāze* saņēma sudraba godalgu *Ilgspējas indekss 2009*. Gatavību piedalīties *Ilgspējas indeksā* izteica 138 Latvijas uzņēmumi. *Ilgspējas indekss* ir gan kvalitatīvs rādītājs par uzņēmuma stiprajām pusēm un starptautiski atzīts apliecinājums tā korporatīvās atbildības līmenim, gan praktisks vadības rīks uzlabojumu identificēšanai. *Ilgspējas indekss* Latvijā tika veidots pirmo reizi, tā metodoloģija balstīta uz korporatīvās sociālās atbildības teoriju, kā arī starptautiskajiem indeksiem *Dow Jones Sustainability Index* un *Business in the Community* veidoto *Corporate Responsibility Index*. *Ilgspējas indeksa* realizācijā tika iesaistīti Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, *NASDAQ OMX Riga*, Pasaules Dabas fonda, Ideju partneru fonda, SKDS, *Lursoft*, Latvijas Kvalitātes asociācijas eksperti.

Pārskata gadā a/s *Latvijas Gāze* saņēma Valsts Darba inspekcijas (VDI) Goda rakstu kā kampaņas *Darba līgums – drošākai nākotnei* uzvarētāja. Kampaņu rīkoja VDI un Eiropas Sociālais fonds un tās mērķis bija skaidrot tiesisku darba vides attiecību veidošanu un uzturēšanu.

A/s *Latvijas Gāze* saņēma *Sociāli atbildīga uzņēmuma 2009* titulu un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) atzinību par noteiktu ieguldījumu darba tiesību un darba drošības uzlabošanā. Pieteikumus vērtēja speciālisti no LBAS, Labklājības ministrijas, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Darba drošības un vides veselības institūta, Valsts Darba inspekcijas.

Darbojoties resursu optimizācijas apstākļos, *a/s Latvijas Gāze* turpināja īstenot uzņēmuma izstrādāto vides politiku.

Galvenie vides politikas mērķi ir nodrošināt ilgtspējīgus vides un saimnieciskās darbības ekonomiskos rādītājus, ciešas komunikācijas saites ar valsts, pašvaldību institūcijām un sabiedrību kopumā, aktīvu personāla attīstību, kā arī nozīmīgāko saimnieciskās darbības ietekmju uz vidi savlaicīgu identifikāciju, to cēloņu analīzi un saimnieciskās darbības radīto vides aspektu novērtēšanu. Vides politikai jānodrošina arī uzņēmuma spēja operatīvi reaģēt ārkārtas situācijās.

Saistošās izmaiņas likumdošanā

Pārskata periodā tika veiktas *a/s Latvijas Gāze* darbību ietekmējošas izmaiņas vides normatīvajos dokumentos. Latvijas Republikas Saeima akceptēja grozījumus to darbību uzskaitījumā, par kurām jāmaksā dabas resursu nodoklis. Šie grozījumi attiecas arī uz tiem darbiem, kurus veic, ekspluatējot dabasgāzes sadales un pārvades sistēmas, un kuros notiek gāzes izplūde vidē.

Reaģējot uz jaunajām prasībām, uzņēmums uzsāka pastāvīgu darbu, lai apkopotu ar gāzes izplūdi vidē saistītā monitoringa datus. Balstoties uz šiem datiem, tiek aprēķināts dabas resursu nodokļa maksājums par pārskata periodā gāzes sadales un pārvades sistēmās notikušajām dabasgāzes emisijām vidē, kas saistītas ar ekspluatācijas darbu veikšanu.

Zudumu samazināšana sadales sistēmā

Pārskata gadā panākts dabasgāzes zudumu, kas rodas, gāzei izplūstot vidē, samazinājums par 9 700 nm³/a. Šis rezultāts sasniegts, sadales sistēmas ekspluatācijas darbību un tās attīstību balstot uz mūsdienīgiem, kompleksiem tehniski un ekonomiski pamatotiem pasākumiem.

Uzlabojumi dabasgāzes uzglabāšanas sistēmā

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmā panākts viszemākais dabasgāzes patēriņš uz pazemes slāni iesūkņtājiem 1000 nm³ dabasgāzes. Tas sasniegts, uzlabojot Inčukalna PGK kompresoru ceha Nr. 2 tehnisko stāvokli, paaugstinot dabasgāzes ieejas spiedienu, kā arī izvēloties optimālu dabasgāzes iesūkņēšanas režīmu un zemāku intensitāti.

Savukārt dietilēnglikola uzglabāšanas rezervuāra iegāde, gāzes savākšanas punkta Nr.3 slāņa ūdens rezervuāra nomaiņa Inčukalna PGK, kā arī jaunas gāzes sausināšanas iekārtas projektēšana un aprīkojuma iegāde nākotnē ne tikai nodrošinās krātuves paplašināšanas iespējas, bet arī mazinās saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi un ārkārtas situāciju rašanās iespējamību dabasgāzes uzglabāšanas sistēmā.

Līdztekus tam jāatzīmē, ka pārskata gadā samazinājies gāzes uzglabāšanas iecirknī izmantoto vieglo automobiļu nobraukums, tai pat laikā nemainīgi ir palikuši uzglabāšanas sistēmas pamatdarbības pasākumu izpildes rādītāji.

Viszemākais dabasgāzes izplūdes apjoms pārvadē

Līdz ar GRS rekonstrukcijas noslēgšanos un pēdējo divu, līdz šim nerekonstruēto, GRS *Zirņi* un *Lutriņi* modernizācijas pabeigšanu dabasgāzes pārvades sistēmā sasniegts visu laiku viszemākais dabasgāzes izplūdes apjoms vidē, veicot gāzes regulēšanas staciju periodiskās apkopes darbus.

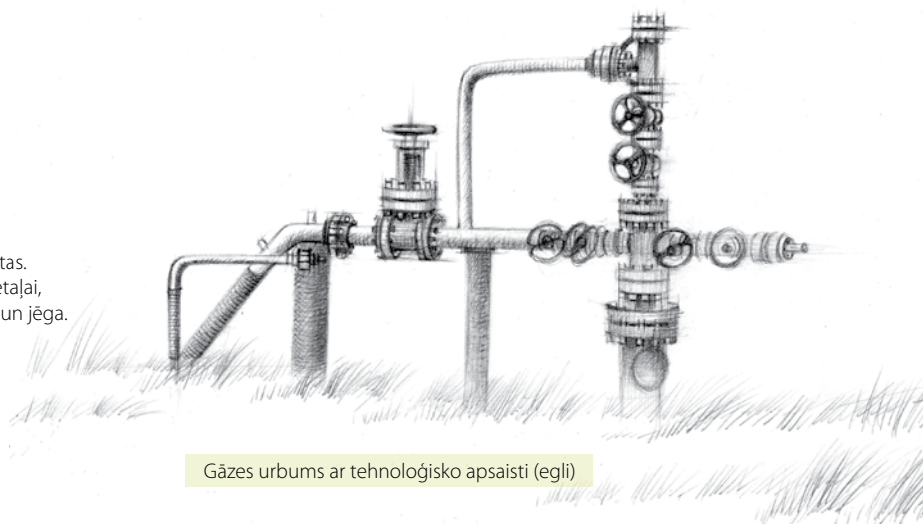
Uzlabota darba vide

Pārskata periodā *a/s Latvijas Gāze* tika veikta arī ikgadējā darba vides risku novērtēšana, kā rezultātā radīta sakārtotāka darba vide un uzlaboti darbinieku darba apstākļi.

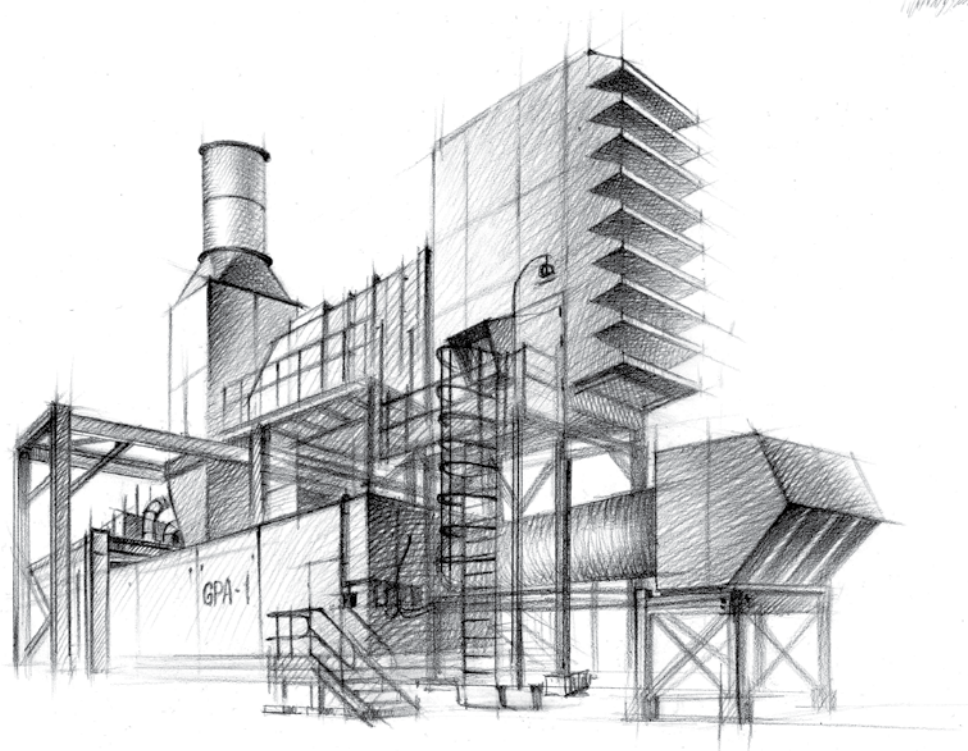
2009. gadā, uzlabojot Darba koplīgumu, pārstrādāta darba aizsardzības sadaļa un pielikums par profesijām, kurās *a/s Latvijas Gāze* darbinieki ir pakļauti veselībai kaitīgo darba aizsardzības prasību ievērošanai.

Savdabīgs universs

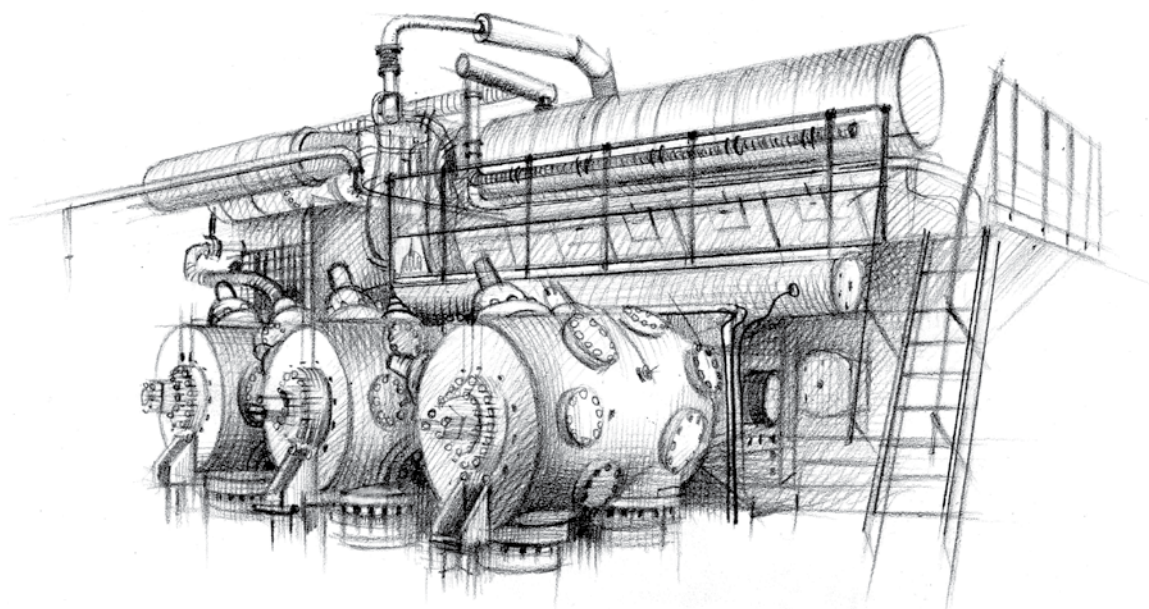
Iespaidīgas konstrukcijas, milzīgas iekārtas. Tas ir savdabīgs universs, kur ikvienai detaļai, ikvienai niansei ir sava nozīme, funkcija un jēga. Un šo universu kopā tur mērķis – gāzei jāstrādā cilvēku labā.

Gāzes urbums ar tehnoloģisko apsaisti (egli)

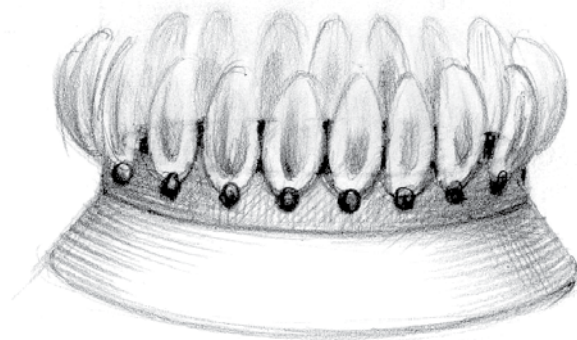
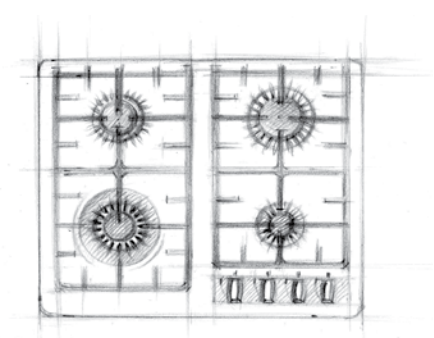
Gāzes kompresoru agregāts Solar Mars 100
Jauda – 11 300 kW

Gāzes kompresoru agregāts Cooper Bessemer 12z330
Jauda – 4 400 kW

Unikālais pārtop ikdienā

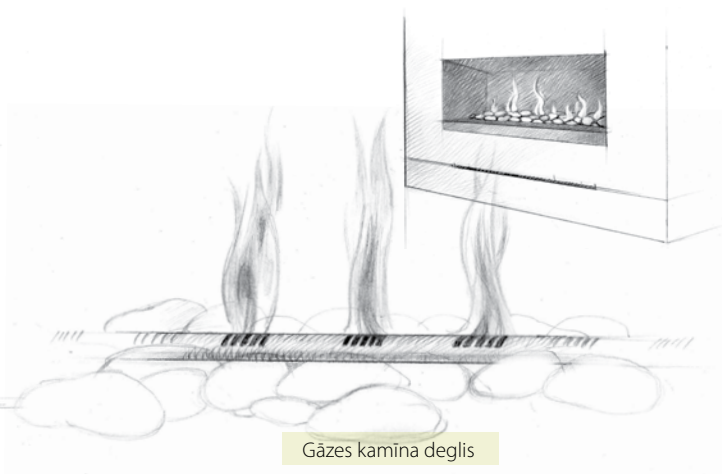
Gāzes degļi –
absolūta ikdienas nepieciešamība un sastāvdaļa.
Kaut kas tik pašsaprotams –
kā gaiss, ko elpojam, kā ūdens, ko dzeram.
Dažbrīd pat piemirstas,
ka gāze un tās pieradināšanas process
ir tik īpašs.

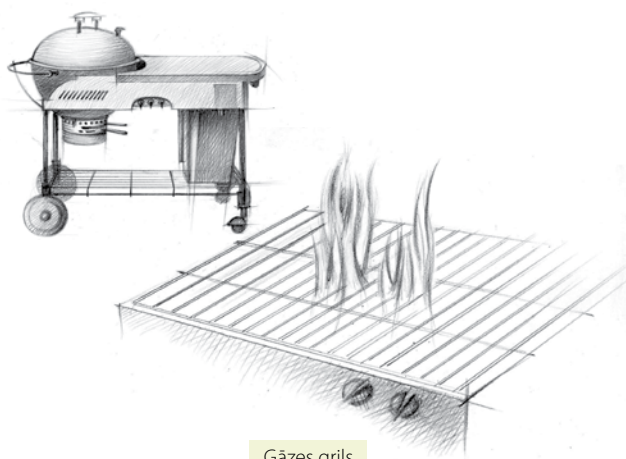
Mājsaimniecības gāzes plīts deglis

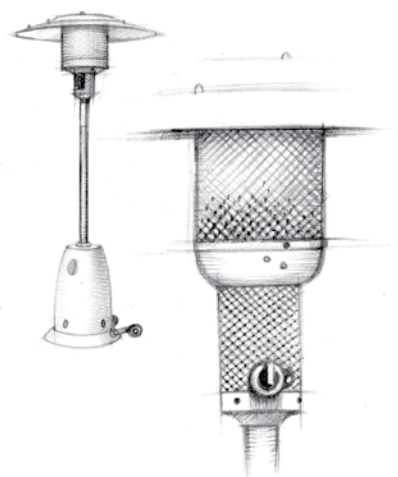
Gāzes apkures katla deglis

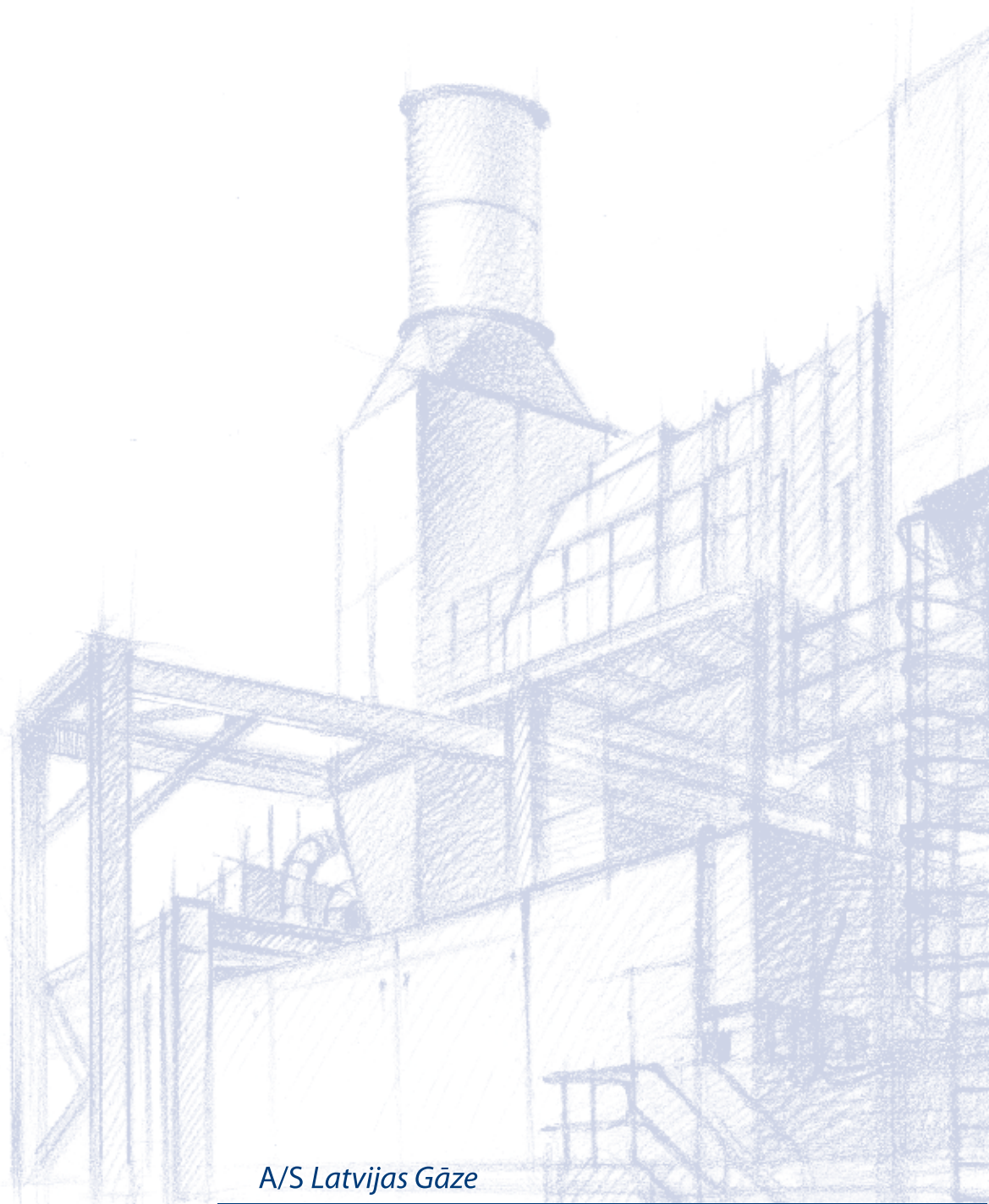
Gāzes kamīna deglis

Gāzes grils

Gāzes apsildes lampa

A/S Latvijas Gāze

FINANŠU PĀRSKATS

2009

www.lg.lv

Valdes ziņojums	
1. Sabiedrības darbība pārskata gadā	2
2. Pētniecības un attīstības pasākumi	3
3. Finanšu risku vadība	4
4. Apstākļi un notikumi pēc pārskata gada beigām	4
5. Valdes ieteiktā 2009. gada peļņas sadale	5
6. Nākotnes perspektīva	5
Peļņas vai zaudējumu aprēķins par 2009. gadu	6
Bilance 2009. gada 31. decembrī	7
Pašu kapitāla izmaiņu pārskats par 2009. gadu	9
Naudas plūsmas pārskats par 2009. gadu	11
Pielikums	
Grāmatvedības politika	12
Neatkarīgu revidentu ziņojums	16

1. Sabiedrības darbība pārskata gadā

Akciju sabiedrība *Latvijas Gāze* (turpmāk – Sabiedrība) ir energoapgādes uzņēmums, kas nodarbojas ar dabasgāzes pārvadi, uzglabāšanu, sadali un tirdzniecību. 1997. gadā Latvijas Republikas Energoapgādes regulēšanas padome izsniedza Sabiedrībai ekskluzīvas licences regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai līdz 2017. gada 10. februārim. 2007. gada 31. janvārī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) Padome izsniedza Sabiedrībai licenci dabasgāzes tirdzniecībai līdz 2012. gada 10. februārim. Saskaņā ar Enerģētikas likumu Sabiedrība ir dabasgāzes apgādes sistēmas operators, kas, nepieļaujot sistēmas jaudas pārslodzes, nodrošina nepārtrauktu un drošu dabasgāzes piegādi Latvijas lietotājiem.

Pārskata gadā lietotājiem tika piegādāts 1 492,9 milj.m³ dabasgāzes. Salīdzinājumā ar 2008. gadu dabasgāzes realizācija m³ ir samazinājusies par 8,5%. Pārskata periodā Sabiedrības klientus ietekmēja globālā finanšu krīze un ekonomikas lejupslīde Latvijā, kas atsaucās arī uz Sabiedrības saimnieciskās darbības rezultātiem un dabasgāzes patēriņu. Salīdzinoši augsto dabasgāzes cenu ietekmē 2009. gada I pusgadā samazinājās pieprasījums pēc dabasgāzes un dabasgāzes lietotāji vairāk izmantoja alternatīvus kurināmā veidus. Gada beigās bija vērojama pretēja tendence, kad zemā gaisa temperatūra un lētie dabasgāzes krājumi Inčukalna pazemes gāzes krātuvē (turpmāk – Inčukalna PGK), salīdzinot ar pirmo pusgadu un Eiropas tirgu, atjaunoja pieprasījumu pēc dabasgāzes. Pārskata gadā samazinājās arī vidējais mājāsaimniecību patēriņš. Tas saistīts ar vidējās temperatūras izmaiņām, kas visu gadu, izņemot decembri, bija augstākas par iepriekšējo gadu vidējo temperatūru, un taupīgāku resursu izmantošanu.

2008.gada beigās no dabasgāzes piegādātāju puses tika pabeigta pakāpeniskā iepirkumu cenu paaugstināšana līdz Eiropas valstu dabasgāzes tirgus līmenim un 2009. gadā dabasgāzes iepirkuma cenas ietekmēja tikai naftas produktu kotāciju izmaiņas biržā, valūtu vērtības attiecības un gāzes piegādes plūsmas.

Pārskata periodā dabasgāze lietotājiem tika pārdota par dabasgāzes diferencētajiem tirdzniecības gala tarifiem, kurus SPRK Padome apstiprināja 2008. gada 24. jūlijā ar lēmumu Nr. 247 "Par akciju sabiedrības *Latvijas Gāze* dabasgāzes apgādes tarifiem".

Piemērojamie dabasgāzes diferencētie tirdzniecības gala tarifi sastāv no divām daļām: fiksētiem regulēto pakalpojumu tarifiem un dabasgāzes tirdzniecības cenas, kas mainās ar 5 Ls/tūkst. nm³ soli atkarībā no faktiskajām dabasgāzes iepirkuma izmaksām. Lietotājiem ar dabasgāzes patēriņa apjomu virs 25 tūkst. nm³ piemērojamais dabasgāzes tirdzniecības gala tarifs mainās katru mēnesi, bet lietotājiem ar dabasgāzes patēriņu līdz 25 tūkst. nm³ gadā, – reizi pusgadā, ar 1. janvāri un 1. jūliju.

Pārskata gada laikā no janvāra līdz decembrim tarifi mājāsaimniecībām apkurē samazinājās par 27%, savukārt rūpnieciskajiem lietotājiem vidēji par 36%.

Sabiedrība 2009. gadā lietotājiem pārdeva dabasgāzi un sniedza pakalpojumus par Ls 329,7 milj. (EUR 469,1 milj.), kas ir par 6% mazāk nekā attiecīgajā 2008. gada periodā, izdevumi (bez administratīvajām izmaksām) – Ls 293,9 milj. (EUR 418,2 milj.) un bruto peļņa – Ls 35,8 milj. (EUR 51 milj.). Neto apgrozījuma samazinājums saistīts ar dabasgāzes tirdzniecības cenas un dabasgāzes realizācijas apjoma izmaiņām.

Sabiedrība 2009. gadā veica virkni pasākumu, lai krītoša pieprasījuma apstākļos nodrošinātu peļņu 2008. gada līmenī. Sabiedrība ieviesa jaunus gāzapgādes sistēmas ekspluatācijas standartus un veica organizatoriskās struktūras reorganizāciju, samazinot strādājošo skaitu par 9,2%. Strādājot krīzes apstākļos, papildus finanšu un materiālie

resursi tika novirzīti dabasgāzes tirdzniecības un norēķinu kontroles veikšanai, bet samazināti tika resursi jauno pieslēgumu nodrošināšanai, reklāmas un mārketinga pasākumu finansēšanai. Tāpat kā iepriekšējos gados, par prioritāti tika uzskatīta ar sistēmas drošību saistīto pasākumu finansēšana. Ietaupījumu deva arī samazinājušās cenas un pieaugušie konkurences apstākļi ārvalstu pakalpojumiem, kas tiek iegādāti, organizējot iepirkumu konkursus.

2009. gadu Sabiedrība beidza ar Ls 19,97 milj. (EUR 28,4 milj.) lielu neto peļņu, kas būtiski neatšķīrās no 2008. gadā sasniegtās Ls 19,93 milj. (EUR 28,4 milj.) peļņas, bet bija par Ls 12,9 milj. (EUR 18,3 milj.) mazāka nekā 2007. gadā. Pamatdarbības neto rentabilitāte 2009. gadā bija 6,1%, bet 2008. gadā – 5,7%.

2009. gada sezonā Inčukalna PGK iesūkņēja 1,21 mljrd. m³ dabasgāzes, bet izņēma 1,97 mljrd. m³. Salīdzinot ar 2008. gada sezonu, iesūkņētās dabasgāzes daudzums samazinājies par 36,8%, bet izņemtās par 19,8%. Pārskata periodā būtiski samazinājās Inčukalna PGK izmantošana citu valstu vajadzībām. Tas saistīts ar silto ziemu un gāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifu paaugstināšanu.

2009. gadā Sabiedrība gāzapgādes sistēmas modernizācijā un jaunu pamatlīdzekļu izveidošanā investēja Ls 17,2 milj. (EUR 24,5 milj.). No kopējām investīcijām 33% tika izlietoti maģistrālo gāzesvadu sistēmas modernizācijai, 31% – Inčukalna PGK ekspluatācijas drošības paaugstināšanai un iekārtu modernizācijai, bet 30% – sadales tīklu paplašināšanai un pamatlīdzekļu atjaunošanai. Gāzapgādes sistēmai tika pievienoti 1,1 tūkst. jaunu lietotāju. Kopējais gazificēto objektu skaits gada beigās sasniedza 442,1 tūkst.

Pārskata periodā Inčukalna PGK ir pabeigta septiņu urbumu rekonstrukcija gāzi nesošajā zonā. Kopējās izmaksas – Ls 1,96 milj. (EUR 2,8 milj.). Sadarbībā ar SIA *Gazpromenergo* veikta 20 urbumu tehniskā stāvokļa ekspertīze, kā arī uzsākta nākamā urbumu rekonstrukcija saskaņā ar gāzapgādes drošības paaugstināšanas programmu 2010.-2015. gadam. Turpinās darbs pie gāzes sausināšanas mezgla KC-1 rekonstrukcijas. Pārskata gadā apgūti Ls 2,9 milj. (EUR 4,1 milj.), kopējās projekta izmaksas plānotas Ls 5,2 milj. (EUR 7,2 milj.). Objektu nodos ekspluatācijā 2011. gada beigās. Turpinās darbs pie maģistrālo gāzesvadu diagnostikā konstatēto bojājumu novēršanas, kā arī pie diagnostikas virzuļa palaišanas un pieņemšanas kameru izbūves gāzesvadiem Rīga – Inčukalna PGK, Iecava – Liepāja, Rīga – Paņeveža. Sadales gāzesvadu būvniecībai 2009. gadā izlietoti Ls 2,9 milj. (EUR 4,1 milj.). Lielākas projekts – gāzesvada izbūve gar Rīgas apvedceļu. Kopējais apvedlīnijas garums sasniegs 40 km un pēc tā nodošanas ekspluatācijā 2011. gadā tiks pabeigts sacelšs, kas stabilizēs Rīgas pilsētas un tās apkārtnes teritorijas gāzes apgādi. Kopējās projekta izmaksas Ls 3 milj. (EUR 4,3 milj.), no kurām 2009. gadā apgūti Ls 2 milj. (EUR 2,8 milj.).

2. Pētniecības un attīstības pasākumi

Lai ilgtermiņā nodrošinātu nepārtrauktu dabasgāzes piegādi lietotājiem un drošu gāzapgādes sistēmas ekspluatāciju, Sabiedrība ir izstrādājusi "Pasākumu plānu akciju sabiedrības *Latvijas Gāze* gāzapgādes sistēmas drošības paaugstināšanai no 2010. līdz 2015. gadam". Tas sagatavots, ņemot vērā Krievijas kompāniju *Gazobezopasnostj* un *Ļentransgaz*, institūtu *VNIIGAZ* un *Giprospecgaz*, kā arī uz Vācijas kompāniju *Pipeline Engineering GmbH*, *Untergundspeicher und Geotechnologie – Systeme GmbH*, *E.ON Engineering GmbH*, *E.ON Ruhrgas International AG* u. c. sadarbības partneru atzinumu par iekārtu tehnisko stāvokli un modernizācijas iespējām.

Pasākumu plāns paredz investīcijas drošības paaugstināšanā kopsummā par Ls 50,6 milj. (EUR 72 milj.). Tas pamatā ietver projektus, kuru realizācija nepieciešama sistēmas ekspluatācijas drošības paaugstināšanai, jaunu objektu gazifikācijai un gāzes piegādes stabilitātes palielināšanai visā reģionā.

3. Finanšu risku vadība

Sabiedrības darbība ir pakļauta dažādiem finanšu riskiem, ieskaitot kredītrisku un ārvalstu valūtu kursu un procentu likmju svārstību riskus. Sabiedrības vadība cenšas minimizēt potenciālo finanšu risku negatīvo iespaidu uz Sabiedrības finansiālo stāvokli.

Sabiedrība nav tieši pakļauta ārvalstu valūtu kursu svārstību riskam, jo gāzes iepirkuma cena tiek noteikta USD, bet pēc tam pārrēķināta EUR, savukārt gāzes realizācijas tarifi ir noteikti latos. Norēķini par piegādāto gāzi notiek EUR. Tā kā ar 2005. gada 1. janvāri lata kurss ir piesaistīts eiro kursam, Ls/EUR kursa svārstības ir ierobežotas un to būtiska ietekme uz turpmākajiem finanšu rezultātiem netiek paredzēta. Gāzes iepirkuma cenu izmaiņas USD atkarībā no naftas produktu kotācijas nosedz SPRK apstiprinātie dabasgāzes tirdzniecības tarifi, kas līdz noteiktam līmenim nosedz gan Ls/EUR, gan EUR/USD kursu svārstības. Ārvalstu valūtu kursu svārstību risks, kas saistīts ar parādiem piegādātājiem, tiek kontrolēts, turot būtisku naudas līdzekļu daļu attiecīgās valūtas depozītos.

Uz pārskata gada beigām Sabiedrībai nav aizņēmumu, līdz ar to tā nav pakļauta kredīriskam.

Kredīriskam pakļautos finanšu aktīvus galvenokārt veido pircēju un pasūtītāju parādi un naudas līdzekļi. Sabiedrība ir pakļauta ievērojamai kredīriskai koncentrācijas pakāpei, jo būtiska neto apgrozījuma daļa attiecas uz ierobežotu klientu skaitu. Četri no Sabiedrības klientiem veido līdz pat 45,5% (2008. g. – 48,6%) no realizācijas, viens no šo debitoru parādiem 2009. gada 31. decembrī bija 25,5% (2008. g. – 17,2%), otrs un trešais lielākais debitoru parāds veidoja 9,3% un 8% katrs (2008. g. – 7,2% un 6,3%) no kopējā debitoru parādu apjoma. Sabiedrība ir ieviesusi un ievēro tādu kredītpolitiku, kas paredz preces uz kredīta pārdot tikai klientiem ar labu kredītvēsturi, kontrolējot katram klientam noteikto kredīta apjomu.

Pircēju un pasūtītāju parādi tiek uzrādīti atgūstamajā vērtībā. Sabiedrības partneri naudas darījumos ir vietējās finanšu institūcijas ar atbilstošu kredītvēsturi.

Sabiedrība ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot atbilstošu kredītresursu pieejamību saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos.

4. Apstākļi un notikumi pēc pārskata gada beigām

Laika posmā kopš pārskata gada pēdējās dienas līdz šī ziņojuma parakstīšanai nav bijuši nekādi ievērojami notikumi, kas būtiski ietekmētu pārskata gada rezultātu.

5. Valdes ieteiktā 2009. gada peļņas sadale

	2009 Ls	2009 EUR
Pārskata gada peļņa	19 966 697	28 410 050
Sadalei nepieejamā peļņas daļa (saistībā ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanu nerealizētie atliktā nodokļa ieņēmumi)	(1 636 688)	(2 328 798)
Sadalāmā peļņas daļa	18 330 009	26 081 252
Ieteiktā peļņas sadale:		
dividendes dalībniekiem (79,9%)	15 960 000	22 709 034
dividendes par vienu akciju (Ls/1 akc.)	0,40	0,569
Statūtos noteiktās rezerves	2 370 009	3 372 218

Atsevišķiem Sabiedrības Padomes un Valdes locekļiem pieder akcijas un daļas vairākās Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētās sabiedrībās, un viņi tajās pilda vadības funkcijas. Pārskata gada laikā Sabiedrība nav veikusi būtiska apjoma darījumus (izņemot finanšu pārskatā minētos) ar šīm sabiedrībām.

Informācija par Sabiedrības Valdes un Padomes locekļu īpašumā esošajām Sabiedrības akcijām ir pieejama Sabiedrības Valdē.

6. Nākotnes perspektīva

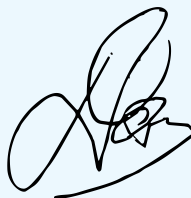
Pamatojoties uz iepriekšējos gados un pārskata gadā veiktajiem ieguldījumiem sistēmas ekspluatācijas drošības paaugstināšanā, gāzesvadu tīkla paplašināšanā un jaunu klientu piesaistē, kā arī ņemot vērā situāciju kurināmā tirgū Latvijā, Sabiedrības Valde uzskata, ka Sabiedrība arī 2010. gadā turpinās sekmīgi attīstīties un ieņems stabilu vietu kurināmā piegādes tirgū.

Valdes priekšsēdētājs

A. Dāvis

Valdes sēdes protokols Nr. 15 (2010)

Rīgā, 2010. gada 29. aprīlī

Pelņas vai zaudējumu aprēķins par 2009. gadu

	2009 Ls	2008 Ls	2009 EUR	2008 EUR
1 Neto apgrozījums	329 705 288	351 004 620	469 128 360	499 434 579
2 Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	(293 889 591)	(320 027 733)	(418 167 215)	(455 358 440)
3 Bruto peļņa	35 815 697	30 976 887	50 961 145	44 076 139
5 Administrācijas izmaksas	(7 357 915)	(7 517 856)	(10 469 369)	(10 696 945)
6 Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	1 420 125	2 339 440	2 020 656	3 328 723
7 Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	(2 427 984)	(1 525 871)	(3 454 711)	(2 171 119)
10 Pārējie procentu u. tml. ieņēmumi	2 952 736	1 861 260	4 201 365	2 648 334
11 Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu un īstermiņa vērtspapīru vērtības izmaiņa	(190)	261	(270)	371
12 Procentu maksājumi u. tml. izmaksas	(1 202 833)	(435 982)	(1 711 478)	(620 347)
13 Uzkrājumi šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem, neto	(5 184 331)	(2 106 835)	(7 376 638)	(2 997 756)
14 Uzkrājumi novecojušiem un lēnas apgrozības krājumiem, neto	(36 918)	(93 025)	(52 529)	(132 362)
16 Peļņa pirms nodokļiem	23 978 387	23 498 279	34 118 171	33 435 038
17 Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu	(3 941 679)	(4 177 756)	(5 608 504)	(5 944 411)
18 Atliktais nodoklis	92 113	757 706	131 066	1 078 119
19 Pārējie nodokļi	(162 124)	(150 003)	(230 683)	(213 435)
20 Pārskata gada peļņa	19 966 697	19 928 226	28 410 050	28 355 311
Nerealizētie atliktā nodokļa ieņēmumi saistībā ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanu	(1 636 688)	(1 770 008)	(2 328 798)	(2 518 494)
Sadalāmā pārskata gada peļņa	18 330 009	18 158 218	26 081 252	25 836 817

Bilance 2009. gada 31. decembrī

(1)

	31.12. 2009. Ls	31.12. 2008. Ls	31.12. 2009. EUR	31.12. 2008. EUR
Aktīvs				
Ilgtermiņa ieguldījumi				
I. Nemateriālie ieguldījumi:				
1. Attīstības izmaksas	1 705	32 452	2 425	46 174
2. Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes u. tml. tiesības	2 306 915	2 188 698	3 282 445	3 114 238
5. Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	122 974	81 569	174 976	116 062
Nemateriālie ieguldījumi kopā:	2 431 594	2 302 719	3 459 846	3 276 474
II. Pamatlīdzekļi:				
1. Zemes gabali, ēkas, būves, gāzes transportēšanas sistēma	263 359 486	264 981 500	374 726 789	377 034 707
3. Iekārtas un mašīnas	41 660 762	44 408 779	59 277 925	63 188 002
4. Pārējie pamatlīdzekļi	4 960 979	4 658 746	7 058 835	6 628 796
5. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	5 125 997	5 970 558	7 293 636	8 495 339
Pamatlīdzekļi kopā:	315 107 224	320 019 58	448 357 185	455 346 844
V. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:				
3. Līdzdalība asociēto sabiedrību kapitālā	80	80	114	114
5. Pārējie vērtspapīri un ieguldījumi	3 787	5 937	5 388	8 447
9. Pircēju un pasūtītāju parādi	-	5 090	-	7 242
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi kopā:	3 867	11 107	5 502	15 803
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā:	317 542 685	322 333 409	451 822 533	458 639 121
Apgrozāmie līdzekļi				
I. Krājumi:				
1. Izejvielas, pamatmateriāli un paligmateriāli	83 532 693	115 680 757	118 856 315	164 598 887
5. Avansa maksājumi par precēm	1 793	2 476	2 551	3 523
Krājumi kopā:	83 534 486	115 683 233	118 858 866	164 602 410
III. Debitori:				
1. Pircēju un pasūtītāju parādi	20 631 192	39 298 457	29 355 542	55 916 667
3. Saistīto uzņēmumu parādi	1 571 574	243 826	2 236 148	346 933
4. Citi debitori	1 909 682	4 445 007	2 717 233	6 324 677
7. Nākamo periodu izmaksas	494 387	382 433	703 450	544 154
Debitori kopā:	24 606 835	44 369 723	35 012 373	63 132 431
IV. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:				
5. Pārējie vērtspapīri un ieguldījumi	198	15 281	282	21 743
Īstermiņa finanšu ieguldījumi kopā:	198	15 281	282	21 743
V. Nauda:	35 810 287	6 446 083	50 953 448	9 171 950
Apgrozāmie līdzekļi kopā:	143 951 806	166 514 320	204 824 969	236 928 534
Aktīvu kopsumma	461 494 491	488 847 729	656 647 502	695 567 655

Bilance 2009. gada 31. decembrī

(2)

	31.12. 2009. Ls	31.12. 2008. Ls	31.12. 2009. EUR	31.12. 2008. EUR
Pasīvs				
Pašu kapitāls:				
1. Akciju kapitāls (pamatkapitāls)	39 900 000	39 900 000	56 772 585	56 772 585
2. Akciju emisijas uzcelojums	14 320 210	14 320 210	20 375 823	20 375 823
3. Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	186 218 357	186 917 922	264 964 851	265 960 242
5. Rezerves:				
c) sabiedrības statūtos noteiktās rezerves	61 706 378	58 710 159	87 800 266	83 537 030
6. Nesadalītā peļņa				
a) iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa	6 948 488	5 178 481	9 886 808	7 368 314
b) pārskata gada nesadalītā peļņa	19 966 697	19 928 226	28 410 050	28 355 311
Pašu kapitāls kopā:	329 060 130	324 954 998	468 210 383	462 369 305
Kreditore:				
Ilgtermiņa kreditori:				
12. Nākamo periodu ieņēmumi	13 824 375	13 459 780	19 670 313	19 151 542
15. Uzkrājumi pēcnodarbinātības un citām saistībām pret darbiniekiem	4 415 984	4 672 646	6 283 380	6 648 577
16. Atliktā nodokļa saistības	29 699 793	29 915 358	42 258 998	42 565 719
Ilgtermiņa kreditori kopā:	47 940 152	48 047 784	68 212 691	68 365 838
Īstermiņa kreditori:				
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm	-	1 787 886	-	2 543 933
5. No pircējiem saņemtie avansi	6 640 438	5 376 924	9 448 492	7 650 674
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	59 120 418	78 315 274	84 120 776	111 432 596
8. Parādi saistītajām sabiedrībām	1 469 909	7 744 443	2 091 492	11 019 350
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātas iemaksas	9 492 572	8 572 974	13 506 713	12 198 242
11. Pārējie kreditori	655 563	4 348 923	932 782	6 187 959
12. Nākamo periodu ieņēmumi	823 691	3 673 803	1 172 007	5 227 351
15. Uzkrātās saistības	6 291 618	6 024 720	8 952 166	8 572 407
Īstermiņa kreditori kopā:	84 494 209	115 844 947	120 224 428	164 832 512
Kreditore kopā:	132 434 361	163 892 731	188 437 119	233 198 350
Pasīvu kopsumma	461 494 491	488 847 729	656 647 502	695 567 655

Pašu kapitāla izmaiņu pārskats par 2009. gadu

	Akciju kapitāls	Akciju emisijas uzcenojums	Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtē- šanas rezerve	Sabiedrības statūtos noteiktās rezerves	Nesadalītā peļņa	Kopā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Atlikums 2007. gada 31. decembrī	39 900 000	14 320 210	187 441 623	47 582 358	36 256 282	325 500 473
Dividendes	-	-	-	-	(19 950 000)	(19 950 000)
Pārņests uz rezervēm	-	-	-	11 127 801	(11 127 801)	-
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	-	-	1 501 617	-	-	1 501 617
Atliktā nodokļa saistības no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	-	-	(225 243)	-	-	(225 243)
Izslēgti pārvērtētie pamatlīdzekļi	-	-	(1 890 511)	-	-	(1 890 511)
Atliktais nodoklis no izslēgtajiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem	-	-	90 436	-	-	90 436
Pārskata gada peļņa	-	-	-	-	19 928 226	19 928 226
Atlikums 2008. gada 31. decembrī	39 900 000	14 320 210	186 917 922	58 710 159	25 106 707*	324 954 998
Dividendes	-	-	-	-	(15 162 000)	(15 162 000)
Pārņests uz rezervēm	-	-	-	2 996 219	(2 996 219)	-
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	-	-	119 952	-	-	119 952
Atliktā nodokļa saistības no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	-	-	(17 993)	-	-	(17 993)
Izslēgti pārvērtētie pamatlīdzekļi	-	-	(942 969)	-	-	(942 969)
Atliktais nodoklis no izslēgtajiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem	-	-	141 445	-	-	141 445
Pārskata gada peļņa	-	-	-	-	19 966 697	19 966 697
Atlikums 2009. gada 31. decembrī	39 900 000	14 320 210	186 218 357	61 706 378	26 915 185*	329 060 130

Pašu kapitāla izmaiņu pārskats par 2009. gadu (turpinājums)

	Akciju kapitāls	Akciju emisijas uzcenojums	Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	Sabiedrības statūtos noteiktās rezerves	Nesadalītā peļņa	Kopā
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Atlikums 2007. gada 31. decembrī	56 772 585	20 375 823	266 705 402	67 703 596	51 588 041	463 145 447
Dividendes	-	-	-	-	(28 386 293)	(28 386 293)
Pārņemts uz rezervēm	-	-	-	15 833 434	(15 833 434)	-
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	-	-	2 136 608	-	-	2 136 608
Atliktā nodokļa saistības no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	-	-	(320 492)	-	-	(320 492)
Izslēgti pārvērtētie pamatlīdzekļi	-	-	(2 689 955)	-	-	(2 689 955)
Atliktais nodoklis no izslēgtajiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem	-	-	128 679	-	-	128 679
Pārskata gada peļņa	-	-	-	-	28 355 311	28 355 311
Atlikums 2008. gada 31. decembrī	56 772 585	20 375 823	265 960 242	83 537 030	35 723 625*	462 369 305
Dividendes	-	-	-	-	(21 573 581)	(21 573 581)
Pārņemts uz rezervēm	-	-	-	4 263 236	(4 263 236)	-
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	-	-	170 677	-	-	170 677
Atliktā nodokļa saistības no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	-	-	(25 602)	-	-	(25 602)
Izslēgti pārvērtētie pamatlīdzekļi	-	-	(1 341 724)	-	-	(1 341 724)
Atliktais nodoklis no izslēgtajiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem	-	-	201 258	-	-	201 258
Pārskata gada peļņa	-	-	-	-	28 410 050	28 410 050
Atlikums 2009. gada 31. decembrī	56 772 585	20 375 823	264 964 851	87 800 266	38 296 858*	468 210 383

* Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa ietver ieņēmumus no pārvērtēšanas rezerves par izslēgtajiem pamatlīdzekļiem – Ls 110 538 vai EUR 157 281 (2008. g. Ls 62 325 (EUR 88 680)) apmērā.

Izmaiņas statūtos noteiktajās rezervēs var tikt veiktas tikai ar akcionāru lēmumu. Pārvērtēšanas rezerve un akciju emisijas uzcenojums nevar tikt sadalīti dividendēs.

Naudas plūsmas pārskats par 2009. gadu

	2009 Ls	2008 Ls	2009 EUR	2008 EUR
I. Pamatdarbības naudas plūsma				
1. Peļņa pirms nodokļiem	23 978 387	23 498 279	34 118 171	33 435 038
Korekcijas:				
- Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumi	21 034 911	19 311 381	29 929 983	27 477 619
- Faktisko un prognozēto dabasgāzes iepirkuma izmaksu novirze un ienākumi no līdzdalības maksas	(3 411 381)	2 657 242	(4 853 958)	3 780 915
- uzkrājumu krājumiem izmaiņas	36 918	93 025	52 529	132 362
- uzkrājumu ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem izmaiņas	2 150	(261)	3 059	(371)
- uzkrāto saistību piemaksai par pārskata gada rezultātiem izmaiņas	298 000	(96 000)	424 015	(136 594)
- uzkrāto saistību atvaļinājumiem izmaiņas	(179 804)	206 196	(255 839)	293 390
- citu uzkrāto saistību izmaiņas	148 702	120 939	211 583	172 081
- uzkrājumu pēcnodarbinātības un citām saistībām pret darbiniekiem izmaiņas	(256 662)	2 172 646	(365 197)	3 091 397
- pārējie procentu u. tml. ieņēmumi	(2 952 736)	(1 861 260)	(4 201 365)	(2 648 334)
- procentu u. tml. izmaksas	1 202 833	435 982	1 711 478	620 347
- zaudējumi / (peļņa) no pamatlīdzekļu pārdošanas	148 686	(538 426)	211 561	(766 111)
Korekcijas:				
Pircēju un pasūtītāju parādu samazinājums / (pieaugums)	17 344 606	(14 767 019)	24 679 151	(21 011 576)
Krājumu atlikumu samazinājums / (pieaugums)	32 539 603	(29 332 051)	46 299 683	(41 735 749)
Parādu piegādātājiem (samazinājums) / palielinājums	(25 469 390)	23 157 755	(36 239 677)	32 950 517
Citu debitoru samazinājums / (pieaugums)	3 343 957	(2 329 777)	4 758 022	(3 314 974)
Citu kreditoru (samazinājums) / pieaugums	(5 585 330)	7 485 744	(7 947 209)	10 651 254
3. Bruto pamatdarbības naudas plūsma	62 223 450	30 214 395	88 535 990	42 991 211
Procentu u. tml. maksājumi	(21 050)	(150 569)	(29 951)	(214 240)
Procentu u. tml. ieņēmumi	2 695 446	2 366 000	3 835 275	3 366 515
Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumi	(1 445 232)	(9 443 867)	(2 056 380)	(13 437 412)
6. Pamatdarbības neto naudas plūsma	63 452 614	22 985 959	90 284 934	32 706 074
II. Ieguldīšanas darbības naudas plūsma				
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	(17 188 207)	(22 772 950)	(24 456 615)	(32 402 989)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārdošanas	47 723	120 398	67 904	171 311
Saņemtās dividendes	1 960	-	2 789	-
9. Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	(17 142 444)	(22 652 552)	(24 385 922)	(32 231 678)
III. Finansēšanas darbības naudas plūsma				
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	(1 787 886)	(20 029 914)	(2 543 933)	(28 500 000)
Saņemtie aizņēmumi	-	1 787 886	-	2 543 933
Izmaksātās dividendes	(15 162 000)	(19 950 000)	(21 573 581)	(28 386 293)
7. Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	(16 949 866)	(38 192 028)	(24 117 514)	(54 342 360)
Neto naudas un tās ekvivalentu palielinājums / (samazinājums) pārskata gadā	29 364 204	(37 858 621)	41 781 498	(53 867 964)
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	6 446 083	44 304 704	9 171 950	63 039 914
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	35 810 287	6 446 083	50 953 448	9 171 950

Grāmatvedības politika

(a) Informācija par Sabiedrību

Akciju sabiedrības *Latvijas Gāze* juridiskā adrese ir Vagonu iela 20, Rīga (līdz 2010. gada 3. janvārim Aristīda Briāna iela 6, Rīga). Sabiedrība ir reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 4000 300 0642. Sabiedrības lielākie akcionāri ir *E.ON Ruhrgas International AG*, kam pieder 47,23% no Sabiedrības akciju kapitāla, *Gazprom AAS*, kam pieder 34,0% no Sabiedrības akciju kapitāla, un *ITERA Latvija SIA*, kam pieder 16,0% no Sabiedrības akciju kapitāla. Sabiedrības valdes locekļi ir Adrians Dāvis (valdes priekšsēdētājs), Aleksandrs Mihejevs (valdes loceklis, valdes priekšsēdētāja vietnieks), Jorgs Tumats (valdes loceklis, valdes priekšsēdētāja vietnieks), Anda Ulpe (valdes locekle) un Gints Freibergs (valdes loceklis). Sabiedrības revidents ir Zvērinātu revidentu komercsabiedrība SIA *PricewaterhouseCoopers* un atbildīgā zvērinātā revidente Lolita Čapkeviča.

(b) Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes

Finanšu pārskats sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem "Par grāmatvedību" un "Gada pārskatu likumu" un atbilstoši Latvijas grāmatvedības standartiem (LGS).

Peļņas vai zaudējumu aprēķins sastādīts atbilstoši apgrozījuma izmaksu metodei.

Naudas plūsmas pārskats sastādīts pēc netiešās metodes.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, Sabiedrības lietotās uzskaites un novērtēšanas metodes nav mainītas.

Nestabilitāte pasaules un Latvijas finanšu tirgos un ekonomikā

Līdz ar pārmaiņām, ko radīja ekonomikas un finanšu krīze kopš 2008. gada, būtiskas izmaiņas notika arī finanšu tirgos, samazinoties finanšu līdzekļiem ekonomiskajā apritē un pieaugot finansējuma izmaksām. Pieauga arī nenoteiktība uzņēmējdarbības un investīciju vidē. Izmaiņas globālajos finanšu tirgos izraisīja banku un citu finanšu institūciju bankrotus, kā arī banku glābšanas plānu īstenošanu daudzās pasaules valstīs, tai skaitā Latvijā. Lai gan pasaules ekonomikā arvien vairāk nostiprinās atlabšanas tendences, pašreiz nav iespējams ticami noteikt, kad atjaunosies Latvijas ekonomikas izaugsme.

Vadība nevar ticami noteikt ietekmi uz Sabiedrības finansiālo stāvokli, ko izraisītu turpmāka likviditātes pasliktināšanās finanšu tirgos, svārstīguma palielinājums valūtu un ieguldījumu tirgos, kā arī Latvijas ekonomikas lejupslīde. Vadība ir pārliecināta, ka pašreizējos apstākļos tā izmanto visus rīcībā esošus līdzekļus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu Sabiedrības uzņēmējdarbības attīstību.

Ietekme uz likviditāti:

Kopš 2008. gada ir būtiski samazinājies starpbanku finansēšanas apjoms. Šādi nosacījumi var būtiski ietekmēt Sabiedrības spēju saņemt jaunus aizdevumus un refinansēt esošās saistības uz tādiem pašiem noteikumiem kā iepriekš.

Ietekme uz aktīvu vērtību:

Sabiedrības klientu maksātspēju var ietekmēt to likviditātes samazināšanās un spēja turpināt saimniecisko darbību ilgstošas ekonomikas lejupslīdes apstākļos. Klientu saimnieciskās darbības apstākļu pasliktināšanās var ietekmēt vadības veiktās naudas plūsmu prognozes, kā arī finanšu un nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās aplēses. Savus spriedumus par aktīvu atgūstamo vērtību vadība ir balstījusi uz tai pieejamo informāciju, tomēr ekonomikas lejupslīdes ietekmi nav iespējams pilnībā ticami noteikt.

(c) Ieņēmumu atzīšana un neto apgrozījums

Ieņēmumi tiek atzīti brīdī, kad ir notikusi gāzes piegāde vai kad ir sniegti pakalpojumi. Neto apgrozījums tiek samazināts par pievienotās vērtības nodokļa summu, tirdzniecības atlaidēm un prognozēto un faktisko dabasgāzes iepirkuma izmaksu starpību, kas tiek ņemta vērā nosakot piemērojamo dabasgāzes tirdzniecības cenu nākamajam mēnesim. Piemērojamo dabasgāzes tirdzniecības cenu aprēķina pamatojoties uz pēdējiem zināmajiem datiem. Aprēķinos izmanto ECB noteikto EUR/USD kursu iepriekšējā mēneša pēdējā darba dienā, pēdējā mēneša faktisko dabasgāzes siltumspēju un plānoto saņemtās un padotās gāzes plūsmu. Faktiskās dabasgāzes iepirkuma izmaksas tiek aprēķinātas saskaņā ar SPRK padomes apstiprināto metodiku, ņemot vērā EUR/USD kursu gāzes piegādes mēneša pēdējā darba dienā, kā arī faktisko gāzes siltumspēju un faktisko lietotājiem padotās gāzes piegādes plūsmu. Procentu ieņēmumu uzkrāšana tiek pārtraukta, ja to saņemšana ir apšaubāma, ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem par piegādāto dabasgāzi, ieņēmumus atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ieņēmumi no iedzīvotāju un sabiedrību līdzdalības daļas gāzesvadu celtniecībā tiek atspoguļoti kā nākamo periodu ieņēmumi, kas tiek pakāpeniski ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā izveidoto pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas perioda (vidēji 30 līdz 40 gados) laikā.

(d) Ārvalstu valūtu pārvērtēšana latos

Sabiedrībā uzskaitē tiek veikta Latvijas latos. Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa attiecīgā darījuma veikšanas dienā. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās tiek pārrēķinātas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa pārskata gada pēdējā dienā. Norēķinu par ārvalstu valūtās veiktajiem darījumiem un ārvalstu valūtās nominēto monetāro aktīvu un saistību vērtības pārrēķināšanas rezultātā gūtā ārvalstu valūtas peļņa vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

	31.12.2009.	31.12.2008.
	Ls	Ls
1 USD	0,489	0,495
1 EUR	0,702804	0,702804

Eiro finanšu pārskats ir sagatavots, izmantojot kontu apgrozījumu atlikumus latos gada pēdējā dienā, pārvērtējot pēc oficiālā Latvijas Bankas noteiktā kursa 1 EUR = Ls 0,702804 (1 EUR = LVL 0,702804, kuru noteikusi Latvijas Banka 2004. gada 30. decembrī, pamatojoties uz Latvijas Bankas Padomes lēmumu) visā periodā no 2009. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 31. decembrim.

(e) Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju. Amortizāciju aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo nemateriālo ieguldījumu lietderīgas izmantošanas perioda garumā, lai norakstītu nemateriālo ieguldījuma vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek amortizēti 5 gadu laikā.

(f) Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir uzrādīti iegādes vai pārvērtēšanas vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazinājuma norakstīšanu.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums tiek uzrādīts pašu kapitāla postenī "Ilgttermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve", bet vērtības samazinājums tiek norakstīts no iepriekšējos gados minētajā rezervē ieskaitītā attiecīgā pamatlīdzekļa vērtības pieauguma, pārsniegumu iekļaujot pārskata gada peļņas vai zaudējuma aprēķinā. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļa vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās, izmantojot šādas vadības noteiktas likmes:

	% gadā
Ēkas (atkarībā no konstrukcijas)	1 – 3
Gāzes transportēšanas sistēma	2 – 2,5
Iekārtas un tehniskais aprīkojums	5 – 20
Mēbeles un biroja iekārtas	10 – 20
Datori un aprīkojums	30

Nolietojumu nerēķina zemei un bufergāzei gāzes krātuvē, avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem un nepabeigto celtniecības objektu izmaksām.

Sabiedrība kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz Ls 150 (EUR 213) un lietderīgās lietošanas laiks pārsniedz vienu gadu.

Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu, līdz jaunizveidotais objekts ir gatavs tā paredzētajai izmantošanai.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamai vērtībai un attiecīgais vērtības norakstījums ietverts izmaksās vai attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi, ja attiecīgais pamatlīdzeklis iepriekš ticis pārvērtēts. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā pamatlīdzekļa patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas vai lietošanas vērtības.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdis Sabiedrībā un šī posteņa izmaksas var ticami

noteikt. Šādas izmaksas tiek norakstītas attiecīgā pamatlīdzekļa atlikušajā lietderīgās lietošanas periodā. Kapitalizējot uzstādītās rezerves daļas izmaksas, nomainītās daļas atlikusi vērtība tiek norakstīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Pamatlīdzekļu tekošā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību, pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un ieņēmumiem no attiecīgā pamatlīdzekļa pārvērtēšanas rezerves norakstīšanas, un iekļauti tā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kurā tie radušies.

(g) Krājumi

Dabaszāģes krājumi Inčukalna PGK un maģistrālo gāzes vadu sistēmā tiek novērtēti atsevišķi pēc FIFO metodes (pirmais iekšā, pirmais ārā), pamatojoties uz kopējo dabaszāģes kustības bilanci. Dabaszāģes izmaksas veido gāzes iepirkšanas izmaksas. Materiāli, rezerves daļas, skaitītāji un pārējie krājumi tiek novērtēti pēc vidējās svērtās metodes. Uz ražošanas izmaksām attiecināmās tiešās darbaspēka izmaksas un pārējās tiešās izmaksas tiek attiecinātas saskaņā ar uzkrājumu principu periodā, kurā tās radušās.

Krājumi bilancē norādīti zemākajā no iegādes vai neto pārdošanas vērtībām. Neto pārdošanas vērtību veido normālas Sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtībai ir izveidoti uzkrājumi.

(h) Debitoru parādi

Debitoru parādi bilancē tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, atskaitot uzkrājumus šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem. Uzkrājumi šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka Sabiedrība nevarēs saņemt debitoru parādus pilnā vērtībā atbilstoši sākotnēji noteiktiem atmaksas termiņiem. Uzkrājumu šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem apjoms ir starpība starp debitoru parādu amortizēto iegādes vērtību un atgūstamo vērtību. Uzkrājumi šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem tiek iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(i) Citi ilgtermiņa ieguldījumi

Citi ilgtermiņa ieguldījumi tiek atspoguļoti iegādes izmaksās, atskaitot uzkrājumus, kas izveidoti, lai atspoguļotu ieguldījumu vērtības samazināšanos nepārejošu apstākļu ietekmē. Ieguldījumu novērtēšana tiek veikta, pamatojoties uz pēdējiem pieejamajiem finanšu rādītājiem.

(j) Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti saņemto naudas līdzekļu apjomā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, kura tiek noteikta, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas, un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(k) Nodokļi

Pārskata gada uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas ir iekļautas finanšu pārskatā, pamatojoties uz vadības saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu likumdošanu veiktajiem aprēķiniem.

Atliktais nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar saistību metodi, attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem. Atliktā nodokļa aprēķinos tiek izmantota nodokļu likme, kas sagaidāma periodos, kad paredzēts realizēt attiecīgo atliktā nodokļa aktīvu vai nokārtot atliktā nodokļa saistību. Pagaidu atšķirības galvenokārt rodas, izmantojot atšķirīgas pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu amortizācijas likmes, kā arī no uzkrātām izmaksām piemaksām par pārskata gada rezultātiem, neizmantotiem atvaļinājumiem un uzkrājumiem pēcnodarbinātības un citām saistībām pret darbiniekiem un uzkrājumiem šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem, kam, pēc vadības novērtējuma, iestāsies likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 9. pantā minētie kritēriji, kā arī citām uzkrātām izmaksām un uzkrājumiem krājumu vērtības samazinājumam. Atliktā nodokļa aktīvu atzīst, ja pastāv liela varbūtība, ka tiks gūta ar nodokli apliekama peļņa, uz kuru varēs attiecināt atskaitāmo pagaidu atšķirību.

Atliktā nodokļa saistību pieaugums, kas radies pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā, tiek iegrāmatots kā attiecīgā ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerves pieauguma pašu kapitālā samazinājums. Atliktā nodokļa saistību samazinājums, kas rodas pārvērtēto pamatlīdzekļu nolietojuma rezultātā, tiek ietverts peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un attiecīgā nerealizēto nodokļu ieņēmumu summa uzrādīta gada pārskata pielikumā.

(l) Uzkrājumi saistībām un uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas

Uzkrājumi saistībām tiek atzīti, ja Sabiedrībai ir juridiskas vai prakses radītas saistības, kas radušās pagātnes notikumu rezultātā un pastāv iespēja, ka būs nepieciešami papildus līdzekļi saistību izpildei, un saistības var tikt ticami aplēstas un novērtētas.

Uzkrāto neizmantoto atvaļinājumu izmaksu summa tiek noteikta, reizinot darbinieku vidējo dienas atalgojumu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos ar pārskata gada beigās uzkrāto neizmantoto atvaļinājumu dienu skaitu.

Sabiedrība darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem, saskaņā ar Koplīgumu nodrošina noteiktus labumus darba attiecību izbeigšanas gadījumā un pārējā dzīves laikā. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un darbinieku skaitu, kuriem ir vai nākotnē radīsies tiesības saņemt šos maksājumus, kā arī aktuāra pieņēmumus. Reizi gadā neatkarīgs, kvalificēts aktuārs novērtē šīs saistības. Pabalstu sagaidāmās izmaksas tiek uzkrātas darba attiecību periodā.

Bilancē atzītās saistības attiecībā uz darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem tiek atspoguļotas to pašreizējā vērtībā pārskata gada pēdējā dienā. Darba attiecību pārtraukšanas pabalstu saistības aprēķina par katru pārskata gadu, izmantojot *projected unit credit* metodi. Aprēķinos tiek izmantoti gan aktuāra noteikti, gan publiski pieejami pieņēmumi par mainīgajiem demogrāfiskajiem un finanšu faktoriem.

(m) Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, tekošo bankas kontu atlikumiem un īstermiņa depozītiem, kas nepieciešamības gadījumā ir viegli pārvēršami naudā un nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

(n) Saistītās puses

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti lielākie Sabiedrības akcionāri, kuriem ir būtiska ietekme, un Sabiedrības Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

(o) Sadalāmā peļņa

Veicot pamatlīdzekļu pārvērtēšanu, rodas papildus pagaidu atšķirība starp pamatlīdzekļu vērtību finanšu pārskatos un to vērtību nodokļa aprēķina mērķiem. Saskaņā ar grāmatvedības politikas (k) punktā aprakstīto, attiecīgais atliktā nodokļa saistību pieaugums tiek attiecināts uz ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi. Savukārt, atliktā nodokļa saistību samazinājums, kas rodas pārvērtēto pamatlīdzekļu nolietojuma rezultātā, tiek ietverts peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā nodokļu ieņēmumi.

Lai ievērotu Latvijas Republikas "Gada pārskatu likuma" 29. panta (4) daļas prasības, minētie nodokļu ieņēmumi nevar tikt sadalīti. Šī iemesla dēļ sadalāmā peļņa aprēķināta kā neto peļņas un pamatlīdzekļu pārvērtēšanas radīto nerealizēto nodokļu ieņēmumu starpība un atsevišķi uzrādīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

NAETKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

A/s Latvijas Gāze akcionāriem

Ziņojums par saīsināto finanšu pārskatu

Klāt pievienotais saīsinātais finanšu pārskats ir sagatavots, balstoties uz a/s *Latvijas Gāze* (Sabiedrība) 2009. gada finanšu pārskatu, kas sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu likumu. Sabiedrības vadība ir atbildīga par šī saīsinātā finanšu pārskata sagatavošanu. Mēs esam atbildīgi par atzinuma sniegšanu par to, vai šis saīsinātais finanšu pārskats visos būtiskākajos aspektos ir atbilstošs pilna apjoma finanšu pārskatam, uz kuru balstoties ir sagatavots saīsinātais finanšu pārskats.

Mēs veicām Sabiedrības 2009. gada finanšu pārskata revīziju, uz kuru balstoties ir sagatavots saīsinātais finanšu pārskats, saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Mūsu 2010. gada 29. aprīļa ziņojumā mēs sniedzām atzinumu bez iebildēm par pilna apjoma 2009. gada finanšu pārskatu, uz kuru balstoties ir sagatavots saīsinātais finanšu pārskats.

Mūsaprāt, klāt pievienotais saīsinātais finanšu pārskats visos būtiskākajos aspektos ir atbilstošs pilna apjoma finanšu pārskatam, uz kuru balstoties ir sagatavots saīsinātais finanšu pārskats.

Lai gūtu pilnīgāku priekšstatu par Sabiedrības finansiālo stāvokli un tās darbības rezultātiem pārskata gadā, kā arī par mūsu veiktās revīzijas saturu, saīsinātais finanšu pārskats ir jālasa kontekstā ar pilna apjoma finanšu pārskatu, uz kuru balstoties ir sagatavots saīsinātais finanšu pārskats, kā arī mūsu ziņojumu par pilna apjoma finanšu pārskatu.

PricewaterhouseCoopers SIA
 Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
 Licence Nr. 5

Ahmeds Abū Šarhs
 (Ahmed Abu Sharkh)
 Valdes priekšsēdētājs

Lolita Čapkeviča
 Atbildīgā zvērinātā revidente
 Sertifikāts Nr. 120

Rīga, Latvija
 2010. gada 17. jūnijā

